

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 40—
za en mesec .. " 3.50
za Nemčijo celoletno .. " 45—
za ostalo inozemstvo .. " 50—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. " 3—
V spravi prejeten mesečno .. 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 2—
za Nemčijo celoletno .. " 10—
za ostalo inozemstvo .. " 10—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 8 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročitih primerih popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettirvsta K 1—
Ishaja vsak dan izvenim nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

P. Biederlack S. J. v politični areni.

(Dr. Iv. Janežič, profesor moralke.)
(Konec.)

Ker je tako dokazano, da je načelo posredovanja del krščanskega mednarodnega prava; ker je gotovo, da obstoji zato, da ga prizadeti subjekti morejo rabiti; ker je očitno, da more vsak narod priti v tako stisko, ko bo prisiljen iskati pomoči po tem principu, mislim in trdim, da nisem zapisal ničesar, kar bi nasprotovalo krščanskemu državnemu pravu, ako sem povedal v »Slovenec«, da bi smeli tudi Jugoslovani v skrajni sili iskati pomoči potom tega načela posredovanja. To je naše pravo. Šola pa uči: qui utitur iure suo, nemini facit iniuriam. Zakaj se torej razburjata »Reichspost« in P. Biederlack nad to rečjo?

Način posredovanja je pa dvojen, prijateljski in nasilen. Prvi bolj odgovarja naravi tega principa in je reden, drugi bi se smel rabiti le tedaj, ako se zadeva ne da urediti zlepa. — P. Biederlack pozna in priznava oba načina posredovanja, seveda le po svoji formuli. O prvem načinu govori v št. 63. »Reichspost«, kjer pravi: Usoda kakega naroda se določi tudi na ta način, da sosednja država z ofenzivno vojsko napade nasprotnika in ga premaga. V mirovni pogodbi se potem lahko določi, kaj se bo s premagano državo ali s posameznimi njenimi deli zgodilo. Mogoče je slučaj, da se en narod odcepi od prejšnje države in priklupi novi — ali da ta narod postane samostojen ali da ostane v stari državi, pa se mu tam zagotovo potrebuje življenjske garancije. — Lep zgled tega načina posredovanja nam nudi danes Belgija. — Nemci so napadli nevtralnno državo pod pretvezo, da njena nevtralnost ni odkrita. Premagali so jo urno in zasedli. V tem času je bila Belgija enojno upravljana. Dva naroda, romanski Valoni in germanski Flamci, sta živela mirno skupaj. Državni jezik in način uprave je bil francoski. Ko so Nemci deželo zasedli, so vpeljali nemščino za občevelni jezik med seboj in belgijskimi uradi, sicer je veljala francoščina. Kmalu so pa sprevideli, da bi njim bilo v korist, ko bi Flamce kot sebi sorodne nekako ojačili in osamosvojili. Ta proces se je takoj začel in je toliko napredoval, da imajo danes Flamci že vse šole od 1. razreda pa do univerze v materinem jeziku. Tudi po uradih se rabi le flamščina, med tem ko je prometna govorica za vsakdanje potrebe še mešana: flamsko, nemško in francosko. Tako pridobivajo Flamci s pomočjo Nemcev vsak dan svojih pravic, in nobenega dvoma ni več, da bodo ostali končno samostojni, enakopravni poleg Valonov v kraljestvu Belgije. Ta zanimivi proces se vrši pred našimi očmi, pod vodstvom nemškega državnega kanclerja grofa Hertlinga v soglasju z večino državnega zbora.

Kancler Hertling je pa katoliški mož, temeljito izobražen v krščanskem mednarodnem pravu, saj je sv. Avguščina preštudirati, tudi »De civitate Dei«. Tak mož mora vedeti, ali je tako posredovanje v zmislu krščanskega prava, ali ne.

Vse, kar nemško čuti, radostno gleda ta prizor in ploska priznanje. — Mi to srečo Flamcem iz srca privoščimo, želimo pa tudi sebi istih pravic — pa ne po isti poti.

Drugi način posredovanja je reden in se vrši potom sporazuma po razsodišču. Tega sem priporočal jaz v tistih »Slovenec« člankih. Tam ne podajam nobene svoje rešitve, ampak navajam le kot zgled tri pta, po katerih bi se v slučaju potrebe moglo priti do cilja. Na prvo mesto sem postavil za posredovalca papeža zato, ker nam zgodovina kaže mnogo slučajev takega posredovanja z dobrim uspehom, zlasti pa še z ozirom na sedanjega papeža Benedikta XV., ki se toliko trudi, da bi prinesel mir narodom. — Na drugem mestu sem omenil »mednarodno razsodišče« za varstvo manjšin. O takem razsodišču se je že veliko pisalo in govorilo, in

ni izključeno, da se kdaj ustanovi. — To sta dva pota mirnega posredovanja, kjer bi državna avtoriteta nič ne trpela, uspeh bi bil pa lahko popoln. — O teh dveh p. Biederlack nič ne pove, ali sta mu všeč ali ne, pač pa o tretjem. Na tretje mesto sem postavil možnost, da se rešijo taki spori na prihodnjem svetovnem mirovnem kongresu. Tam se bo gotovo govorilo o Judih, Armencih, Grkih in Turki, Fincih, Rusih in Poljakih, Irlih in Flamcih in še Bog ve o koliko drugih. Delali se bodo načrti in sklepi v njihovo korist. Mislil sem, da bi bilo mogoče pri tej priložnosti najti kako pripravo formulo, na katero bi države pristale, kot na mednarodno načelo pri reševanju takih sporov. Temu načinu pa p. Biederlack ugovarja z razlogom, da bodo na tem kongresu imeli odločilno besedo tudi naši sovražniki. Sicer si človek mirovnega kongresa ne more drugače misliti, kakor da sta zastopani obe stranki, in prav vsa vprašanja se bodo tam na ta način obravnavala, samo jugoslovansko se ne sme po nauku p. Biederlacka.

V tistih »Slovenec« člankih o »samoodločbi narodov« sem pokazal to mirno pot, rešiti sporna vprašanja, le kot svojo misel, ker o praktični uporabi teh načel imajo soditi voditelji naroda — pa že samo to je zadostovalo, da se je dvignil od nasprotni strani vihar tujih in domačih nasprotnikov, ki iščejo v teh stvkih krivih načel, prevratnih namenov in zapelejanja ljudstva. Vse kriči nad nas kot na puntarje in izdajalce in kliče po vislicah. Na čelu teh bojnikov stopata krščanska »Reichspost« in p. Biederlack.

Za sklep samo prosim častite bralce, naj še enkrat primerjajo posredovanje v Belgiji, ki se godi ob splošnem plosku vseh nemških krogov, in pa skromni naš nasvet, rešiti državo iz krize, proti kateremu se je dvignil ves nemški svet. Ali ni tukaj opaziti dvojne mere?

P. Biederlack, ali imate za to razlogov iz krščanske morale?

Mi pa bodimo mirni in veselega srca, si Deus pro nobis, quis contra nos!

Tabor v Postojni.

Zavedni Notranjci so včeraj pokazali, da stoje kot en mož za našimi narodnimi voditelji v boju za svobodo. Okoli 5000 oseb je prihitelo od vseh strani Notranjske v Postojno manifestirat za Jugoslavijo. Na tabor v Postojno naj bi prišli naši narodni nasprotniki, pa bi spoznali, kako misli slovensko ljudstvo, spoznali bi, da je to, kar zahtevajo naši poslanci na Dunaju, zahteva celokupnega slovenskega naroda, videli bi, da naše ljudstvo v boju za svoje ideale ne bo odnehalo, dokler jih ne doseže. Tabor v Postojni je bil sijajna manifestacija za našo misel.

Sprejem načelnika Jugoslovanskega kluba.

Na stotine ljudi je prihitelo na kolodvor k dopoldanskemu brzovlaku, da sprejmejo načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca. Ko se je pripeljal vsak, so zaorili burni klici: »Živio dr. Korošec!«, »Živio Jugoslovanski klub!«, »Živela Jugoslavija!« itd. Na peronu je dr. Korošca pozdravilo županstvo, pred kolodvorom pa v imenu notranjskega ženstva gospa Petričeva. Žene in dekleta v krasnih narodnih nošah so obšipavale načelnika Jugoslovanskega kluba s cveticami in mu prirejale pristrčne ovacije. Med vožnjo v z zastavami okrašeno mesto so se ovacije vedno in vedno ponavljale. Vsa Postojna je bila na nogah, da pozdravi voditelja jugoslovanske delegacije in mu pokaže, da je solidarna z njim in njegovimi tovariši v boju za narodne ideale.

Prihod zborovalcev.

Kmalu popoldne so pričele od vseh strani prihajati množice ljudstva v Postojno. Iz oddaljenih krajev so se pripeljali ljudje na vozech, ki so bili okrašeni z slovenskimi trobojnicami in zelenjem. Več voz je imelo slavočke z raznimi napisi, n. pr.: »Prost naš rod, na lastni zemlji svoj gospod«, »Živela Jugoslavija!« itd. Že dav-

no pred napovedano uro je bila obširna bivša častniška obednica napolnjena do zadnjega kotička in še vedno so prihajale množice. Nad tretjino udeležencev je moral odti, ker ni našlo več prostora, glavvarstvo pa ni dovolilo shoda pod milim nebom.

Zborovanje.

Ob tri četrt na 4. uro je bil shod odprt. Za predsednika je bil izvoljen bivši postojnski župan Lavrenčič, za podpredsednika pa deželni poslanec Perhavec. Vlado je zastopal okrajni glavar Pilshofer.

Predsednik Lavrenčič je v navdušenih besedah pozdravil zborovalce in se jim zahvalil za tako množično udeležbo. Pozdravil je nato načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca (viharne, dolgotrajne ovacije), državne poslance dr. Ravniharja, dr. Pogačnika in dr. Rybafa, ki je prihitel na shod kot zastopnik tržaških Slovencev.

Po pozdravu predsednika je ga. Petrič prebrala naslednje

resolucije.

Na narodnem taboru 5. majnika 1918 popoldne v Postojni zbrane množice slovenskih mož in žena: 1. navdušeno pozdravljajo z jugoslovansko deklaracijo začetno borbo za samostojno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov. Izrekajo zaupanje Jugoslovanskemu klubu, zlasti pa navzočim poslancem dr. Korošcu, dr. Lovru Pogačniku, dr. Vladimirju Ravniharju in dr. Rybafu. Pozivljajo poslance, naj v tem boju za našo državo vztrajajo brez ozira na desno in levo. Obsojajo in izrekajo zaničevanje vsem tistim, ki hočejo narodu in njegovemu vodstvu streljati v hrbet in kaliti slogo.

2. Obsojajo vse poskuse Seidlerjeve vlade, ki hoče na severu reševati narodnostno vprašanje v prid Nemcem, a na jugu države pustiti vse pri starem. Obsojajo, da ruši Seidlerjeva vlada z enostranskimi koncesijami v prilog Nemcem vsako možnost kakega narodnega sporazuma, zlasti tudi z obetanjem nemške navtične akademije v Trstu. V času, ko naš preko tisoč let v Trstu in Primorju živeči narod, v tržaškem mestu nima ni ene ljudske šole, kaj šele srednje ali strokovno šolo, obeta vlada Nemcem navtično šolo, ki naj odje kruh jugoslovanskim mornarjem. S to obljubo je vlada znova pokazala, da z nami noče poravnave, ampak le boj, ki ga sprejememo in ga bomo izvojevali do konca brez strahu pred preganjanji.

3. Odločno obsojamo, da se je vlada odkrivala parlamenta, t. j. edine kontrole ravno v času, ko je glad že v hiši, ko se razdelitev živil krivično vrši in ko trpljenje vojske narašča do vrhunca. Odklanjamo vsako odgovornost za posledice.

4. Zahtevamo, da se nemudoma

predlaga

premije in se začno pogajanja za mir, ki naj reši, kar nam je še ostalo živga in kar še imamo, vojsko za vselej onemogoči, a z uvedbo samoodločbe narodov tudi za vselej ustvari podlago za resničen, trajen mir med narodi.

Resolucije so bile z velikanskim navdušenjem soglasno sprejete. Pri protiglasovanju se ni oglasil nihče.

Nato je nastopil viharno pozdravljen

dr. Korošec,

ki je izvajal: Mnogosposlovani zborovalci! Mi poslanci stojimo pred Vami kot begunci. Hiša na Dunaju, v kateri smo doslej delovali, je zaprta, vlada nam jo je zaprla. Zato prihajamo med narod, da njemu povemo, česar sedaj ne moremo povedati vladi.

Povedati

bi radi, kao surovo se rekvirira in kako krivično se postopa z rekviriranim blagom. Nemške dežele dobivajo neprimerno več kot slovenske. Zahtevali bi radi od vlade, naj se oprostive od vojaščine vrše v večji meri, naj se pošljejo domov po 42. do 50. leta.

Nato se je govornik bavil s politikom bivšega zunanjega ministra Czernina in z zvezo z Nemčijo. Teh njegovih izvajanj ne moremo priobčiti, ker bi jih napisali le za cenzorja.

V nadaljnjem govoru je govornik omenil, da je zaradi pisma, ki ga je pisal cesar Karel princu Sikstu, nastalo sedaj veliko valovanje med Nemci. Avstrijski Nemci cesarja obsojajo, čeprav je v tem pismu izraženo hrepenenje po miru. Stoin stoletja smo že Jugoslovani pod Habsburžani, pa ves ta čas med nami ni bilo toliko razžaljenj Velikanstva, kot sedaj med Nemci samo en dan v enem mestu. Nemci niso več za državo, ampak za svoj narod. Avstrijski Nemci žalijo cesarja, cesarico, Parmsko hišo, odpovedujejo zvestost državi, obračajo se proti Berlinu.

Ker češki poslanci v praški in Jugoslovani v znani zagrebški deklaraciji niso omenili dinastije, so vsi Nemci z vlado vred proglasili: Glejte jih veleizdajalce! Tedaj se je proti nam začelo ostreje postopati. Ministri so pred nami zapenjali svoje suknje in bili hladni. In Nemci? Kaj se je zgodilo z njimi? Vlada se jim je globoko priklonila in rekla: To treba plačati in sicer s tem, da udarimo Čeha in Jugoslovane. Nas bodo med drugim udarili s tem, da bodo omejili zborovalno svobodo, listi pa bodo prinašali še pogostejše in večje bele lise kot doslej. Nemcem bo dala vlada v Trstu navtično akademijo, nam pa niti ljudske šole ne. Tako je vlada zavijala bič nad nami, da s tem plača veleizdajalstvo naših Germanov.

Ko je Seidler povedal, kako hoče plačati nemško izdajstvo, je rekel: Sedaj bo nastal vihar med Čehi in Jugoslovani, zato se mora odgoditi državni zbor. In kako kavalirski so ti ljudje! Povedali so, da nas bodo zatirali, isti čas pa zbeže in zatvorijo državni zbor. To so pravi strahopetneži.

Seidler hoče biti oče Jugoslovanov, ne samo v tem, da jih našeška, ampak povedal je, da moramo imeti drug jugoslovanski program. Dosedanje je zavožen. Nov program bi bil združenje Hrvatov in Srbov, mi Slovenci pa naj ostanemo sami, ker smo preveč prepojeni z Nemci. Vprašam Vas, ali nam bo Seidler delal programe? Ali je vlada glasnica mnenja Jugoslovanov? To so bili naši poslanci in ti so 30. majnika 1917 jasno povedali, kaj hočejo vsi Jugoslovani od prvega do zadnjega.

stopnice Hrvatov s Sušaka in Reke so z lepim nagovorom izročile dr. Korošcu krasen šopek s hrvatskimi trobojnicami. Dr. Korošec se je pristrčno zahvalil.

Nato je nastopil

državni poslanec dr. Ravnihar,

ki je izvajal: Po sijajnem govoru, ki smo ga ravnokar slišali, je težko govoriti. Mi poslanci svojemu načelniku trdno in globoko zaupamo. Čuli ste ga in veste, po kateri poti hodi. Privedel nas bo do našega cilja. Govornik je nato navajal slučaje, kako naša vlada plačuje zvestobo in izdajstvo. Vsiljuje se misel, zakaj tudi mi ne bi udarili na pot, ki jo hodijo Nemci in Mažari. Toda Slovenci smo vedno stali na zakonitem stališču. Nemci so proglasili načelo: Avstrija mora biti nemška, ali pa je ne bo. Mi pa pravimo: Avstrija mora biti avstrijska, to je enako pravična vsem narodom, ali pa je ne bo. V tem se vidi, kje je veleizdaja.

Naš boj se je pričel v dobi taborov. Takrat so v naša srca vsadili seme. Leto 1848 je bilo leto pomladi. Pozneje je nastopila reakcija, nastopilo soparno poletje, za naš narod je bilo več grdih kot solnčnih dni. Sedaj je prišla jesen, ko hočemo utrati zrel sad, kateremu smo nadeli ime Jugoslavija.

Jugoslovana je zasovražil turški polumesec in nemški meč. Turški polumesec je že davno postal zadnji krajec in ko bomo skrhali še nemški meč, tedaj nam bo zasijala zlata svoboda. V nas samih je nastala misel, da moramo biti svobodni. Vojska, ki je prinesla strašna preganjanja, je to misel utrdila. V živem spominu so nam še ta preganjanja.

Kaj so napravili s preganjanji? Zedinili so naš narod. Prej razcepljen v več strank, je naš narod našel samega sebe. Velik trenotek ni našel majhnih ljudi. Pred štirimi leti je bilo nemogoče, da bi pristaši različnih strank govorili skupaj. Danes pa govore za isti cilj. Manifestacijski shodi niso strankarski shodi. Mi delujemo skupaj za isti narodni cilj, čeprav nas loči svetovno naziranje.

Če nam danes groze z novimi preganjanji, da bi zatrli gibanje po svobodi, je to prepozno. Naš narod se je že odločil, on je že glasoval. Tega ne bodo zatrli niti na Dunaju, niti v Pešti, niti v Berlinu. Glas po svobodi je prišel iz nas, omahovanja ne bo več. Živa vera, trdna volja in edinstvo, s tem geslom pojdemo v boj, s tem geslom že danes lahko zakličemo: Živela svobodna Jugoslavija! (Viharno odobravanje.)

Za dr. Ravniharjem je govoril

drž. poslanec dr. Lovro Pogačnik.

Prijatelji! Danes vidim pred sabo pristaje vseh treh strank v eni misli, ki stoji sredi med nami, v misli beli, modri in rdeči — v slovenski trobojnici. (Sredi dvorane je namreč ponosno vibrala velika slovenska trobojnica. Op. poročevalca.) V tej misli smo vsi edini. Zato ta misel glasno govori vsem, ki prihajajo med nas in hočejo slepomišiti med slovenskim ljudstvom in pravijo: sedaj so vsi eno. To govorijo tisti, ki nočejo, da bi bili mi vsi edini za slovensko trobojnico. S. L. S. bo ohranila svetovno katoliško prepričanje, pa tudi narodno prepričanje. Vsak lahko ostane v svoji stranki, vsak je prepričan za načela svoje stranke, bodimo, kar smo, ampak Slovenci hočemo biti in slovensko trobojnico bomo branili proti vsakemu sovražniku.

Oba predgovornika sta govorila o veleizdaji. Kdor je zasledoval dogodke zadnjih dni, ve, kaj se je godilo med Nemci. To, kar se godi pri nas, je mleko in med, tam pa se pretaka gnojnica. Pravijo: Avstrija mora biti nemška ali naj je ne bo. Nemci so v Avstriji v manjšini in slovensko ljudstvo tvori večino. Kaj je Avstrija? Kaj država? Gola skala? Gola zemlja? Človek je tisti, zaradi katerega je vse na zemlji. Človek tvori državo in on bo odločeval o usodi države. Vsem narodom enake pravice! Nemci nas lahko imajo za prijatelje, ne pa za sužnje. Naš dr. Krek (Klici: Slava Kreku!) je napisal: Suženstvo je veleizdaja. V naši državi pa imajo to stran Nemci vse privilegije, onstran pa Mažari. Da stremo nemško nadvlado, je nujno potrebno, da smo edini. Ostanimo sicer to, kar smo, pač pa zakopljimo grdo gonjo drug proti drugemu. Vsi smo grešniki. Združuje naj nas ljubezen do lastne domovine. Tej ljubezni lahko žrtvujemo strankarsko gonjo. V edinstvi je moč. Končam z besedami našega pesnika Gregorčiča:

Le vstani borni narod moj,
do danes v prah teptan,
pepelni dan ni dan več tvoji,
tvoj je vstajenja dan.

(Dolgotrajno odobravanje.)

V imenu primorskih in posebnob tržaških Slovencev je pozdravil zborovalce

državni poslanec dr. Rybař.

V svojem govoru je najprej opisoval žalostne šolske razmere v Trstu. Vlada ne da Slovence niti ene slovenske ljudske šole. Nemcem pa hoče dati celo navtično akademijo. Za Nemce so blagajne vedno odprte, za Slovence pa ne da vlada niti vinarija. Govornik je iz zgodovine navajal, kako so tvorili Jugoslovani jez v bojih proti Turkom, da so se Nemci lahko mirno razvijali. Leto 1848. so Hrvati rešili cesarja in državo. V vseh vojskah z Italijani so naši polki prelivali kri. In v zahvalo nas zatirajo, preganjajo. Mi smemo napadati Nemce, vlado, Italijane, Mažare, samo zveze z Nemčijo ne. Mi v Avstriji nismo več lastni gospodarji. Današnja manifestacija je dokazala, kako misli notranjsko ljudstvo. Poslanci nismo osamljeni, za nami je vse ljudstvo, ves narod. Razen par prodanih duš ni nikogar, ki se ne bi navduševal za našo idejo. Lokalna vlada naj poroča o današnjem taboru na Dunaj, da bodo tam vedeli, da ves narod zahteva svobodo, da ves narod kliče: Naprej zastava Slave! (Viharno odobravanje.)

Predsednik Lavrenčič: Doživeli smo presenečenje. Prišle so zastopnice Hrvatov s Sušaka in Reke (Viharni klici: Živeli Hrvatice, živeli Hrvatje!), te dame pristrčno pozdravljam. Zahvaljujem se gg. poslancem, kakor tudi Vam za tako velikansko udeležbo. Kličem Vam s Palackijem: Ne vdajmo se! in s tem zaključujem zborovanje.

Zvečer so postojnski pevci priredili dr. Korošcu podoknico. Ko je odhajal na vlak, ga je na kolodvor spremlilo na stotine ljudi, ki so mu med potjo in na kolodvoru prirejali burne ovacije. Ko je odpeljal vlak, so se še v daljavi čuli gromoviti klici: »Živel dr. Korošec! Živela Jugoslavija!»

Bil je res lep dan, kakor ga Postojna še ni videla.

Oh odgoditvi parlamenta.

Pred letom dni je modroval dr. Krek o vprašanju, koliko časa bo zboroval parlament. Vedel je, kako se Nemci parlamenta boje, ker bodo prišle na razgovor vse brutalnosti, kako je postopala vlada pod skoro izključnim vplivom Nemcev med vojni nasproti nemškimi narodnostim. S parlamentom zamoremo samo izgubiti! To je bilo prepričanje vseh, ki so si želeli, da vlada oktroira nemški državni jezik in preuredi ustavo tako, da joj zlasti Slovincem in Čehom! Da bodo skušali parlament razbiti, to je bilo na podlagi njihovih interesov pričakovati. Da pa bodo uganjali pri tem h in avščino, je skoro samoposebi umevno. Nemci delajo vedno le po pravici in v interesu države, so dostojen narod z visoko kulturo, modern narod, ki ve, da se je absolutizem preživel in da se nobena moderna država ne more razvijati zdravo brez ljudskega zastopstva. Kako naj zadosti centralna vlada brezštevilnim, tako raznolikim potrebam brez neposrednega stika z ljudskimi zastopniki! Kako naj kontrolira delovanje uradništva v tako mnogojezični državi, ko se interesi narodov večkrat križajo! Dr. Krek je postavil sledeči račun, kako bodo nastopili Nemci: Napadli bodo v parlamentu n. pr. Čeha radi zadržanja nekaterih polkov v svetovni vojski; Čehi tega ne bodo vtaknili mirno v žep, ta in oni poslanec bo udaril od pult, nastal bo mal kravalček, sam na sebi čisto nedolžen intermezzo med pravico, na katerega je vsak avstrijski poslanec navajen kot na nekaj samoobsebi umevnega. Nemci pa bodo zavili oči in rekli: No, vidite! Saj ti ljudje niso sposobni za parlament; hoteli smo jim ugoditi, sedaj pa lahko vsak vidi, da je ob takih razmerah parlament nemogoč. Čez nekaj dni bo vlada parlament odgodila in javnost bo izvedela po uradnih objavah in žurnalistovskih zabijavanjih: Slovani so parlament razbili! V teh težkih časih, ko bi ga tako potrebovali! Grom in strela nad nje!

Dr. Krek je omenil to tudi v avdienci takratnemu ministrskemu predsedniku grofu Clam-Martiniću. Clam-Martinić je takoj priznal, da je Krekov račun pravilen; dostavil je samo s kislim obrazom: »Pa socialni demokrati ne bodo pustili, da se parlament razide.« Človek dobi nehote vtis, da je bil ta strah pred socialnimi demokrati glavni oče parlamenta, ki je to hudo kriče in vedno nezadovoljno dete vendar ohranil skoro eno leto pri življenju. Dete tudi sedaj ni umrlo, samo usta so mu zavezali za 6 tednov, da ne bo kričalo — pardon, da ne bi kričalo! Hoteli so dete prestrašiti, če se bo ustrašilo — gorje detetu! Spravili bi ga ob življenje! Pa se ne bo!

Račun Krekov se je v bistvu izkazal kot pravilen. Kot vidimo, so res Nemci razbili parlament in vale sedaj krivdo na Slovence, češ, Slovani sicer niso storili ničesar proti parlamentu, ampak bi storili, če bi jim dali priliko. Svojo vlogo so pa izvršili Nemci nad vse klaverno. Niso se sporekli s Slovani z odprtim vizirjem v zbornici, ampak porinili so pred se Seid-

lerja: Udari Čeha in Jugoslovane, potem jim pa hitro zaveži usta! Morebiti se bodo ustrašili! Danes že lahko rečemo: Pa se niso!

Niso se bali Nemci parlamenta brez vzroka. Hoteli so napadati, pa niso vzdržali niti defenzive. Prišel je na razgovor Thalerhof; izvedele so se nečuvne krivice, ki so se godile Jugoslovanom zlasti v Bosni, Dalmaciji in Sremu; Galicija in slovenske pokrajine so tudi poslane svoje prispevke v avstrijski vojni muzej. Škandal so smrdeli do neba! Med triletnim absolutizmom so nam izkazali Nemci tudi velikansko uslugo in kaznovali sami sebe za prekršitev ustave: Slovenci smo malo prespali domači boj in uvideli, da smo se klali tudi tam, kjer nismo imeli nikakega razloga, v veselje tretjega. Hvala vam zato, Nemci! Tudi dr. Šusteršič in »Resnica« nas ne bosta naučila pozabiti to, kar ste nam tako temeljito v treh letih vtepli v glavo! Drago smo sicer plačali svojo šolo, a sedaj tudi nekaj znamo!

V temi smo sedeli, trpeli in skoro mislili, da ne pride več dan, ki bo posijal na krivice, ki so se godile zlasti našim bratom na jugu. Zapisnik interpelacij Jugoslovanskega kluba, tiskan, varno spravljen v knjižnici in krožeč med ljudmi v mnogih izvodih, tvori važen del naše narodne zgodovine, ki naj nam bo za prihodnost učiteljica. Globoko sklonjeni smo hodili in skoro pozabili, kako naj hodi človek, ki mu je Bog ustvaril pokončno postavo. Kratka doba parlamenta nam je predložila zopet naše pravice, poživila smisel za človeško dostojanstvo. Cesar se človek nauči v hudih stiskah, to mu ostane! Zato zremo s pogumom v bodočnost in se ne ustrašimo šesttedenskega ali tudi daljšega molčanja. Stürgh je mrtev in ne bo več oživel! Tudi Seidler je pokazal opetovano, da ga ne mara buditi!

Nemški podkancler o dogodkih v Ukrajini.

V glavnem odseku nemškega zbora je dne 4. maja podal podkancler pl. Payer v imenu državnega kanclerja pojasnila o položaju v Ukrajini.

Pred vsem je naglasil, da je bil vojaški pohod v Ukrajino potreben zato, da se je zagotovila izvršitev tistega dela pogodbe, ki govori o dobavi žita. Kar tiče dogodkov samih, stoji v ospredju tri stvari: 1. Ukaz generalnega maršala pl. Eichhorna o obdelavi polja; 2. aretacija vladnih članov v radi; 3. izprememba v ukrajinski vladi na novi podlagi.

Izprememba ukrajinske vlade je izključno ukrajinska zadeva, ki se nas ne tiče. Rada je bila zadnji čas vedno bolj izglubljala tla. Vsekakor so ji konec napravili ukrajinski kmetje in ne naši organi. Aretacija vladnih članov nima s tem nič opraviti.

Kar tiče ukaza o obdelavi polja, je izšel zato, ker je vsled preteče razlastitve zemlje obstajala nevarnost, da velik del polja ostane neobdelan. Ukrajina bi potem ne mogla izpolniti obveznosti, ki jih je v pogodbi prevzela nasproti nam. Vlada sama se je izkazala nesposobna, da bi skrbela za izpolnitev teh obveznosti. Na pobudo državnega kanclerja se je sedaj poskrbelo, da bo vojaški poveljnik v vseh politično važnih stvareh postopal sporazumno s poslanikom.

Generalni maršal Eichhorn je v polnem sporazumu s poslanikom odredil v Ukrajini stanje zvišanega varstva ter se morajo vsi prestopki proti javnemu miru in redu obravnavati pred vojnimi sodišči. Tako se je uvedlo sodno postopanje in odredila aretacija proti osebnostim, ki so znane iz časopisja. Da se je izvršila aretacija nekaterih izmed njih v radi tekom seje, je bil nehoten pogrešek izvršilnih organov. Generalni maršal je tudi nemudoma pismeno izrazil svoje obžalovanje. Odgovorni nemški krajevni poveljnik, na katerega pada odgovornost, je bil takoj odstavljen. V ostalem se sodna preiskava nadaljuje. Ko se je tako obžalovanja vredni dogodek popravil in so iz vlade odstranjeni prejšnji njeni člani, stojimo pred zadevo, ki sicer ni prijetna in razveseljiva, ki pa mora iti svojo pot; to bo tem lažje, ker je nova vlada izrečno izjavila, da soglaša z uvedbo novih vojnih sodišč.

O novi ukrajinski vladi treba naglasiti, da so jo ustanovili Ukrajinci sami, in sicer kmetje. Ti kmetje, približno 7000 po številu, so se zbrali v kijevskem cirkusu in proglasili ukrajinskega generala Skoropadškega za diktatorja in hetmana Ukrajine. Skoropadski je čast sprejel in se sedaj peča z ustanovitvijo nove vlade. Ministrstvo bo, kolikor smo mogli dognati, demokratično. Razločevalo se pa bo od dosedanjega v tem, da ne bo priznavalo komunistične teorije o razlastitvi zemlje. To je pa stvar, ki nas ne briga posebno.

Želimo le to, da pride Ukrajina pod varstvom našega orožja in z našo diplomatično pomočjo čim preje do rednih državnih razmer. Vsekakor se je nova vlada nasproti našim zastopnikom že izjavila, da

stoji docela na tleh brest-litovskega miru in dotičnih dogovorov, izvzemši dobave žita. Dalje je izjavila, da bo dopuščena prosta trgovina na korist Nemčije in Avstro-Ogrske in da bo ena njenih prvih nalog, da sklene z osrednjimi vesilami dolgotrajno gospodarsko pogodbo.

Nadaljnji dogovori, posebno tudi glede odškodnine za našo vojaško pomoč, se bodo določili potem pogajanj med vlado in našim poslanikom, generalom Groenerjem in štabnim načelnikom maršalom Eichhornom. Upam, da se bodo ti dogovori kmalu in zadovoljivo zaključili.

Bitka na zahodu.

Berlin, 4. maja. Uradno: Bojni skupini kraljeviča Rupreta in nemškega cesarjeviča: Na bitkinih bojnih črtah se položaj ni izpremenil.

S topovi so delovali v mnogih odsekih tudi ponoči živahno; ogenj se je povišal danes zjutraj pri Kemmlu in na obeh straneh Avre do velike sile. Odbili smo delni angleški napad jugovzhodno od Avre.

Bojna skupina pl. Gallwiza: Pred Verdunom so pričeli streljati s topovi.

Bojna skupina vojvode Alberta: Po brezuspešnih sovražnih poizvedovalnih sunkih na lorenški fronti so se dopoldne le malo borili. Ob gozdu Parroy in zahodno od Blamonta se je oživel popoldne zopet boj, ko se je stemnilo. Včeraj smo sestrelili 25 sovražnih letal in dva pritrjena zrakoplova. Poročnik Buckler je priporil svojo 33., poročnik Puetter pa 22. zračno zmagalo.

Berlin, 4. maja zvečer. Uradno. Protinapadi Francozov na Kemmel in Bailleul so se izjalovili s težkimi izgubami za sovražnika.

Berlin, 5. maja. Uradno: Francoske divizije so napadle po močnejši pripravi s topovi naše postojanke na Kemmlu in pri Bailleulu; odbili smo jih s težkimi izgubami za nje; nad 300 ujetnikov so nam prepustili. Napad, katerega je nameravala angleška divizija zahodno od Bailleula, se ni mogel razviti v našem ognju. Angleški sunki so se izjalovili južno od Hebuterne.

Na bojnih črtah na obeh straneh Somme se je oživel zvečer topovski boj posebno pri Villers-Bretonneuxu in na zahodnem bregu Avre.

Z ostale fronte nič važnega.

Berlin, 5. maja. Uradno: Tri nemška pomorska letala so sestrelila 4. majnika s flanderske obali štiri sovražna pomorska letala.

Berlin, 6. maja zvečer. Z bojišč nič novega.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. maja. Uradno. Na jugozahodu se živahno bojujejo.

Dunaj, 5. maja. Uradno. Topovski boji na jugozahodni bojni črti trajajo dalje. Ob spodnji Piavi smo preprečili prizadevanja Italijanov.

Načelnik generalnega štaba.

Cesar v Benečiji.

Na bojišču, 4. majnika. Povedalo se je že, da se je odpeljal cesar 2. t. mes. v spremstvu generalnega štaba barona pl. Arza na bojno črto, kjer se je mudil dva dni. Cesar je obiskal benečansko bojno črto; vendar se ni zanimal zdaj samo za bojne črte, marveč je nadzoroval posebno ukrepe za izurjenje čet. Obiskal je 3. t. mes. artiljerijsko strelišče, kjer je pohvalil večkrat vaje, pri katerih so vadili skupno z letalci opazovalci in s pehoto. Obiskal je tudi ta dan več divizij. Zelo je pohvalil dobro voljo in izvrstno stanje vseh čet; nagovoril je veliko častnikov in vojakov; marsikateri med njimi je dobil odlikovanje iz cesarjevih rok. Cesar je šele pozno zvečer zapustil svoje čete.

Drugi dan je cesar nadzoroval teoretično-praktični tečaj. Poslušal je zelo pozorno predavanje, s katerim se je razlagalo obiskovalcem, kakšne skušnje so se pridobile v zadnjem času vojske. Cesar je šel nato v stolp, ob tam je opazoval zelo pozorno velezanimivo vojno vajo; ko je zapovedal vajo odtrobiti, je izrazil voditelju tečaja svojo zahvalo in priznanje.

Cesar je nadzoroval nato nižjeavstrijske, češke in ogrske polke in je obiskal še tisti dan tudi Passarino, kjer je vladal zadnji beneški dož. Cesar je obiskal več prostorov in je v kapelici nekaj časa molil. Popoldne se je odpeljal cesar na Dunaj.

Živahnost na italijanski fronti.

Curij, 4. maja. Dva dni sem s topovi na italijanski fronti živahneje delujejo. Pripravljajo se važni dogodki. Pehota še ni napadla; izvzemši vsakdanjih malih prask, a večkrat se razvije celo bobneči ogenj. Angleški in francoski ladjni topovi so še vedno na italijanski fronti, a nadkriljujejo jih avstrijski topovi. V majniku so Avstriji ob Piavi krepko odbijali sunke, ki so jih poizkušali Italijani. General Diaz je zbral na ogroženih točkah velike ojačbe, ki so jih vpoklicali tajno v aprilu od orožje. — »Agenzia Stefania«

poroča, da je angleški kralj brzogovorno čestital italijanski armadi in jo vzpodbujal na junaštvo. Na koncu koncev se poroča, da so zaprli Italijani splošno mejo; tudi časopisi in pisma ne prihajajo iz Italije, iz česar sklepajo, da Italijani prikrivajo svoje zadnje priprave za ofenzivo.

iz Finske.

Berlin, 4. maja. Uradno: Jugozahodno Finsko smo očistili sovražnika. Nemške čete so napadle skupno s finskimi bataljoni sovražnika med Lahtijem in Tavesthusom, ga obkolile in premagale v bitki, ki se je bila pet dni, četudi se je branil sovražnik ljuto in se obupno skušal prebiti. Finske čete so mu zaprle umik proti severu. Sovražnik, obkoljen od vseh strani, je položil orožje; imel je najtežje krvave izgube. Ujeli smo 20.000 ujetnikov in zaplenili 50 topov, 200 strojnih pušk, na tisoče konj in voz.

Politične novice.

Političen delavski shod v Kranju je imel včeraj dne 5. t. m. v Ljudskem domu ob 9. uri dopoldne poslanec Jože Gostinčar. Dvorana je bila polna. Govornik je razpravljal o prehodnem narodnem gospodarstvu, o jugoslovanskem vprašanju in delavski organizaciji. Sprejele so se resolucije, v katerih se izraža želja po miru in po zboljšanju aprovizacije; zborovalci so pritrdili jugoslovanski deklaraciji ter izrazili zaupnico Jugoslovanskemu klubu.

Shod Jugoslovanske strokovne zveze. Včeraj dne 5. t. m. je imel v Trzišču v Društvenem domu poslanec Jože Gostinčar shod, na katerem je razpravljal o potrebi organizacije delavskega, obrtniškega in kmetskega stanu z ozirom na prehodno vojno gospodarstvo.

Parlament odgođen do 18. junija. Dunaj, 3. maja. Iz parlamentarnih krogov poročajo, da bo parlament odgođen do 18. junija. V junijskem zasedanju pa bo razpravljala zbornica o proračunskem provizoriju in podaljšanju poslaniških mandatorov.

Vlada predložila proračunsko predlogo do konca 1918. Dunaj, 3. maja. Na podlagi cesarskega pooblastila z dne 2. t. m. je predložila danes vlada predsedništvu zbornice zakonski načrt glede proračunskega provizorija in sicer za dobo od 1. julija do 31. decembra v ustavno rešitev.

Odgoditev parlamenta in vojaška oprostitev poslancev. Dunaj, 4. maja. Domobran. minister je obvestil predsedništvu obeh zbornic, da ostanejo poslanci gospodske in poslanske zbornice kljub odgoditvi še nadalje na dopustu ali oprošteni. Oni člani, ki bi hoteli za časa odgoditve izvrševati svojo vojaško dolžnost, naj se javijo pristojnemu poveljstvu.

Socialna demokracija proti odgoditvi parlamenta. Z ozirom na odgoditev parlamenta priobčuje »Arbeiterzeitung« poziv predsedstva socialnodemokratske stranke in predsedstva socialnodemokratskega parlamentarnega kluba na delavstvo, ki se med drugim glasi: Obenem se napoveduje preganjanje »veleizdajalskih« gibanj v jugoslovanskih ozemljih. Tudi to je koncesija nemškemu nacionalcem! To naj bi bil uspeh nemškega naroda, da se pripadniki drugih narodov zapirajo, ustavljajo njihovi častniki in razpuščajo njihova društva! Kakor nas že izkušnja pod Stürgkhom ne bi bila poučila, koliko hasnejo taka preganjanja državi in nemškemu narodu! Ves nemški narod kliče na sodbo o teh nemškonalnih strankah, ki ga hočejo premotiti, da je imenovanje parokrožnih glavarjev narodna avtonomija, da je zapiranje slovenskih učiteljev nemška narodna pridobitev! Apelujemo tudi na sodbo krščansko-socialnih volilcev, katerih poslanci proti svojemu boljšemu prepričanju drve za nemškonalno drhaljo. Na sodbo kličejo vse avstrijske državljanke, da si ustvarijo svoje mnenje o vladi, ki v času, ko so nagromadene neizmerne množine socialnega in narodnega netiva, vsa nasprotja še postruže, samo da zadovolji bednim strankarsko-taktilnim potrebam svojih nemškonalnih pristavev!

Pred odstopom ministra Žolgerja. Dunaj, 5. maja. V parlamentarnih krogih so mnenja da odstopi minister Žolger že jutri, v ponedeljek, ker noče biti soodgovoren za absolutistični in protislovanski sistem v Avstriji.

Okrožja na Češkem. Dunaj, 5. maja. Vlada bo razdelila Češko v 15 okrožij, in sicer v devet čeških in šest nemških. Delokrog okrožnih načelnikov bo velik, praško namestništvo bo odločalo samo v gotovih vprašanjih. Tozadevna odredba, ki bo naložila na odpor celega češkega naroda, izide že ta mesec.

Izjava čeških članov gosposke zbornice. Dunaj, 4. maja. Češki člani gosposke zbornice so podali v včerajšnji seji izjavo, v kateri izražajo cesarju neomajno zvestobo in se mu zahvaljujejo za njegova plemenita mirovna prizadevanja. Stojec na

mestu integritete monarhije povdarjajo ponovno državnopravne zahteve v zvezi z narodnim pravom samoodločevanja narodov. Soglasno in odločno protestirajo proti nečuvenim napadom na češki narod in proti pavšalnemu sumničanju grofa Czernina. Obenem protestirajo najodločneje proti vsem poskusom in nameram vlade poseči v narodnostni spor na Češkem samo na podlagi želje enega samega naroda. Z ozirom na izredno resni čas svariyo vlado pred takimi koraki sedaj, ko je skrb za prehrano prvo vprašanje. Sedanjost in bodočnost bosta obsodile take nesrečne ukrepe vlade.

Novo politično stranko nameravajo ustanoviti na Hrvaškem nekateri politiki, ki stoje na stališču edinstva in samoodločbe narodov, a se ne morejo pridružiti skupini politikov, ki se danes zbirajo okoli »Hrvaške Države«. Mislijo, da bodo stopili v to stranko tudi nekateri dosedanjí pristaiši hrvatsko-srbske koalicije in da se bodo v njej zbrali vsi oni narodni elementi, ki niso danes v nobeni stranki.

Bivši frankovski poslanec, občinski svetnik mesta Zagreba Hrutić, ki je bil od Srbov ujet in o katerega junaštvi je imela toliko povedati frankovska »Hrvaška«, je vstopil v »Jugoslovanski odbor«, katerega predsednik je dr. Trumbić.

Nemški častniki agitirajo za poslance Lutschouniga. Kot nam s fronte poročajo, navajajo nemški častniki slovensko koroško moštvo, naj se v vseh zadevah, posebno oprostivnih, obrne na nemčurskega poslanca Lutschouniga. Pozivljemo vse naše slovenske vojaške iz Korotana, da naj se vedno obrnejo le na Jugoslovanski klub, ki jim bo šel vedno z veseljem na roko.

Živila iz Nemčije za češke Nemce. Praga, 4. maja. Predsednik nemškega Volksrata za Češko dr. Titta je intervjuiral pri nemškem generalnem konzulu v Pragi baronu Gebssattel v zadevi dobave živil iz Nemčije v pomoč češkim Nemcem. Konzul je izjavil, da se že vrše v Berlinu tozadevno pogajanja. Dr. Titta bo intervjuiral tozadevno tudi pri nemškem zunanjem uradu v Berlinu in pri zunanjem ministrstvu v Drazdanih.

Zopet zvišanje števila papirnatega denarja. Dunaj, 4. maja. Komisija je razpravljala o zopetnem zvišanju števila bankovcev v aprilu l. 1918. Avstrijsko-ogrška banka je za ta mesec izdala za eno milijardo in 908 milijonov novega papirnatega denarja. Odsek je izrazil proti takemu načinu zadovoljive najtežje pomisleke.

Volilna reforma v Prusiji. Berlin, 4. maja. Tretje branje pruske volilne reformne predloge se vrši v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 2. uri popoldne.

Nemška navtična akademija v Trstu. Dunaj, 5. maja. Vladna naredba o ustanovitvi nemške navtične akademije v Trstu izide šele tekem šestih tednov, ker so potrebne še gotove predpriprave. Jugoslovanski klub je podal proti ustanovitvi nemške navtične akademije odločen protest.

Mirovna pogajanja z Rumunijo. Precej, ko se je pripeljal bolgarski ministrski predsednik v Bukarešt, so zborovali načelniki mirovnih odposlanstev v stanovanju državnega tajnika pl. Kühlmanna.

Zenska volilna pravica v Kanadi. »Times« poročajo iz Ottawe: Kanadski senat je sprejel žensko volilno pravico v tretjem branju.

Sporazum med Nemčijo in Nizozemsko dosežen. Wolff poroča, da se je spor med Nemčijo in Nizozemsko poravnal.

Odločitev o pruski volilni preosnovi. Odsek starešin pruske poslaniške zbornice je sklenil danes, naj se prične razprava o tretjem branju predloge o volilni preosnovi v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 2. uri popoldne.

Grozdejsva. Sobotna »Marburger Zeitung« prinaša na uvodnem mestu člančič, ki mrgoli laži o ljubljanskih demonstracijah, ki so jih priredile pred dnevi stradale ženske in otroci. Nas te laži sicer ne razburja, a prav je, da pribijemo način poročanja in hujskanja nemškega časopisja, kateremu cenzura ne stavi nobenih mej. »Marburger Zeitung« namreč poroča med drugim, da so bile demonstracije naperjene predvsem proti nemški posesti, a nikjer proti slovenski. Najprej so ob priliki teh demonstracij v Ljubljani prerezali vse telefonske napeljave, da bi bilo tako nemogoče, obvestiti vojaške oblasti o dogodkih, nakar so demonstrantje rjoveč nadaljevali opustošenja nemških posesti in je nacionalna zločinska krvoželjnost neovirano praznovala svoje orgije. Nadalje piše, da je vsekakor značilno, ker je vojaško varstvo pred ljubljanskimi zločinskimi tolpmi popolnoma odpovedalo, kajti dasiravno so bile telefonske žice pretrgane, je vendar vedelo vse mesto, kaj se pripravlja. Policijski stražniki so obvestili o tem svoje zasebne znanke v uniformi, naj se na cesti ne prikažejo v uniformi. Vedelo se je, kaj pride, pustili so, da so zločinci izvedli vse priprave, postavili so žene in otroke na čelo, da so mogli pravi krivci za njimi izvršiti svoje zločinsko delo. Končno pravi, da so bili Nemci v Ljub-

ljani vedno brez vsakega varstva izročeni na milost ljubljanskim jugoslovanskim zločincem ter čaka od ministrskega predsednika dr. Seidlerja, ki je napovedal izpremembo kurza, primernih dejanj. — Res, zanimivo, kaj je nemški revolverski žurnalistiki vse dovoljeno. Vsak otrok v Ljubljani ve, da je bilo pri demonstracijah v Ljubljani pobitih največ šip na slovenskih hišah. To je bila tudi prva demonstracija te vrste za časa vojne v Ljubljani. Vsi dobro vemo, da so bile podobne demonstracije že jeseni leta 1916. tudi v nemškem Gradcu, kjer je pravo ognjišče narodnostnega hujskanja, kjer so se tudi od nekdanjih najbolj navduševali za vojsko, in kjer so demonstrantje že tedaj, ko je bilo živil nemprimerno veliko več na razpolago, kot jih je danes, napravili veliko večjo škodo, kol pa jo je sedaj napravilo v Ljubljani 200 sestradanih žensk in otrok. Končno nas sicer ne briga, kako si Nemci med seboj dele vojni kruha, a vprašati moramo našo državno policijo in cenzuro, kaj sodi o enakih poročilih v nemških časopisih? Slovenskemu časopisju ni dovoljeno, poročati resnico, a nemškemu dovoljeno neresnico, na podlagi katere more res sovražno inozemstvo sklepati, da se Avstrija nahaja na zadnji stopnji razsula. Kje ostaja doslednost in varuštvo »državnih interesov«?

Nemški in turški poslanec v Moskvi. Agentura poroča: Predsednik glavnega izvršilnega odbora sovjetrov ruske zvezne republike Jakob Sveralov je sprejel 26. m. m. zastopnike Nemčije, poslanika Mirbacha, in zastopnika Turčije, poslanika Kemal beja. Sprejem je trajal nad dve uri. Z obeh strani se je naglašalo, da žele, naj se zopet obnove prijateljske razmere in naj se v bodoče vsega izogibajo, kar bi morebiti ogrozilo mir.

Dnevne novice.

II. Krekov dan. V proslavo 25letnega jubileja ustanovitve organizacije slovenskih katoliških narodnih demokratičnih delavcev in delavk z ustanovitvijo Katoliške delavske družbe v juniju l. 1893. je preskrbela »Jugoslovanska Strokov. Zveza« na prošnjo »Strokovne Zveze avstrijskih rudarjev« II. Krekov dan v Idriji. Socialni tečaj je priredila vrlo delujoča Krekova zveza in je trajal v soboto od 9. ure zvečer do polnoči in v nedeljo od pol 10. dopoldne do 12. ure opoldne. Predavatelji: dr. Jež in Alojzij Vrtovec ni urednik Miha Moškerc so obdelali vprašanja o vzrokih sedanega pomanjkanja in o narasli moči kapitala vsled vojske, o socialni postavodaji s posebnim ozirom na rudarsko postavodajo, o temeljnih načelnih smereh naše dobe. Socialni tečaj se je zaključil z govorom o življenju, trpljenju in o zmagovalni očetni naši katoliške slovenske delavske moderne, rajnega dr. Kreka. Udeleženci in udeleženci so zelo pazljivo sledili razpravam in se živahno udeleževali razprave. V soboto zvečer je vodil tečaj tov. delavec Rupnik, v nedeljo tov. Jakob Kavčič. Knezoškofu dr. Jegliču in načelniku S. L. S. prelato Kalanu je zbor odposlal vdanošno brzogovorno.

Nova skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze. Naši delavci in delavke v Idriji so danes ustanovili skupino Jugoslovanske Strokovne Zveze. Ob 9. uri dopoldne je otvoril ustanovni občni zbor Miha Moškerc, ki je poročal o delovanju Jugoslovanske Strokovne Zveze, njenih namestnikov in nalogah in o njeni važnosti. Nato se je izvolil sledeči skupinski odbor: Predsednik Rupnik Peter I., njegov namestnik Šorman J., tajnik Kumer Filip, blagajničarka Miklavčič Marija, ostali odbor: Šorman Adolf, Pečirer Viktor, Vončina Valentin. Nadzornika sta Kavčič Jakob in Pivk Viktor; zaupnikom je bil izvoljen Horvat Karel. Predsednik nove skupine je nato z željo, naj nova skupina krepko deluje, zaključil ustanovni občni zbor nove idrijske skupine J. S. Z., ki ji i mi želimo naj bi krepko napredovala.

Vseučiliška vest. Naučni minister je pritrdil sklep profsorskega zbora dunajskega vseučilišča, da se privatnemu docentu za splošno in avstrijsko državno pravo, ministerijalnemu podtajniku v ministrskem predsedstvu, dr. Leonidi Pitamicu razširi venia docendi na pravni in državnoznanstvi fakulteti dunajskega vseučilišča tudi za predavanja o pravni filozofiji.

Grof Czernin je prišel na oddih v Opatijo.

Iz davčne službe. Za davčne upravitelje v 9. činovnem razredu so imenovani davčni oficijali: Ivan Hočevar, Jožef Tajnik, Karel Šiška, Alojzij Kreinz, Fran Kratner, Jurij Kramberger, Anton Dolenc, Ludvik Jelšnik, Anton Adamič, Ivan Gerčar, Viljem Praprotnik, Ivan Rojko, Ivan Pibernik, Ivan Drobovnik, Ivan Schwarz, Ivan Jan, Jožef Masten in Fran Žagar; za davčne oficijale v 10. činovnem razredu so imenovani davčni asistenti Lovrenc Novak, Jožef Badiura, Jožef Kraker, Ernst Kramaršič, Feliks Viaclovsky, Stanislav Ribnikar, Alojzij Jagodic in Robert Ganslmayer.

— V Ligojni pri Vrhniki se vrši na Vnebohodu, dne 9. maja narodna prirediteljska podružnica »Slovenske Straže« s petjem in igrami »Dve materi« in »Urška s Poljan« v korist našim obmejnim bratom Slovincem. Na sporedu je tudi govor. Kot govornik nastopi gospod dr. Jerič iz Ljubljane. Na veselo in mnogoštevilno svidenje! — Podružnični odbor.

— Potresi na Dolenjskem. Iz okolice Cerklje pri Krškem dne 1. maja. Meseca aprila smo čutili pri nas potres ob naslednjih dneh: 8. smo čutili ob 5. uri 52 minut zjutraj rahel sunek od jugozahoda. 19. je bil ob 11. uri pred polnočjo zelo močan sunek. Občutili so ga večinoma vsi čuječi, nekatere speče osebe so se zbudile. Sunek je trajal dobro sekundo, prišel je od zahoda, slišalo se je glasno bobnenje, ljudje so bili vznemirjeni. 29. je bil ob 8. uri 37 minut zjutraj močan udar od spodaj, spremljan z zamolklim bobnenjem. Občutili so ga mnogi pri nas in v sosednih vaseh. Streslo se je zidovje in tramovje, premaknilo pohištvo, zazvenela okna, zmajale podobe na steni. Tudi ta sunek je vznemiril ljudi.

— Za upravitelja srbsko-pravoslavne dijeceze v Sremskih Karlovcih v Slavoniji je imenovan arhimandrit Anatolije Janković.

— Umrli je v Zagrebu major 53. pp. Svetozar Ostoić.

— Zagrebska borza. V Zagrebu ustanove v kratkem borzo.

— Lvov brez kruha. Prodajo moke in kruha so v Lvovu ustavile oblasti. Mestna uprava je sklenila, da si sama preskrbi žito v okolici, vojništvu zavoda torej ni več treba, zakaj prepričana je, da bo z mirnimi dogovori s kmeti dosti dobila kakor z najstrožjo rekvizicijo.

Liubljanske novice.

Ij Slovesna služba božja se vrši v četrtek, 9. t. m. povodom Najvišjega rojstnega dne Njenega Veličanstva cesarice Cite v tukajšnji stolnici ob 10. uri dopoldne.

Ij »Karlov teden« v Ljubljani se vrši namesto tekočega prihodnjega teden, t. j. od 12. do 18. maja. Prvotni načrt se je izpremenil ter se bodo vse prireditve na korist te akcije vršile samo v vojaških prostorih in pod strogo vojaškim značajem.

Ij Vestopnice za IV. Krekovo slavnostno akademijo se prično prodajati jutri v torek, 7. maja v trafikli v Prešernovi ulici.

Ij Dva velika koncerta češke povke-umetnice. Slavna umetnica, najboljša češka altistinja gospa Olga Borová-Valoušková bo v svojem prvem ljubljanskem koncertu v četrtek, dne 9. maja izvajala znameniti, od klasične do najmoderneje češke pesmi segajoč spored, ki bo prava glasbena umetniška novost za Ljubljano. Podala bo skladbe čeških mojstrov Smetane, Fibicha, Nováka, Dvořáka, Kunca, Křičke, Jermiaša in drugih v imponujoči krasni, zreli koncertni obliki. Vsi češki kritiki slave Borovo-Valouškovo za Destinovo kot najboljšo češko koncertno pevko. Kot operna pevka »Narodnega divadla« je žela velikanske uspehe v Pragi v ulogah Carmen, Fides, Klytemnestra, Amneris, Dalila itd. Spored 1. koncerta v Ljubljani obega sledečega dela: I. del. 1. a) Bedřich Smetana: Ne kamenujte prorokov. Iz »Večernih pesmi«, št. 2. b) Zdeněk Fibich: Loreley. Iz »Balada«, op. 7, št. 3. c) Vítězslav Novák: Gorska balada, op. 28, št. 2. (s krasno vsebino: dete išče zdravila za Jezusove rane.) — Poje gospa Borová-Valoušková. — 2. Bedřich Smetana: I. Sousedská. II. na morskem bregu. Na klavir igra g. Jaroslav Jeremiáš. 3. a) Dr. Ant. Dvořák: Pri rekah babilonskih. (Iz »Bibličnih pesmi«, op. 99, št. 7.) b) Jan Kunc: Kdo na moje mesto? (Iz »Življenja«, op. 10, št. 1.) II. del. 4. a) Jaroslav Křička: Uspavanka. b) Jaroslav Jeremiáš: Materino srce. (Rokopisna novinka iz l. 1917, s pretresujočo tragično vsebino.) Poje gospa Borová-Valoušková. 5. Bedřich Smetana: I. Furiant. II. Hulán. III. Polka v F-duru. Na klavir igra g. Jaroslav Jeremiáš. 6. Narodne pesmi češko-slovenske. Poje gospa Borová-Valoušková. — Ker poje pevka izključno skladbe tehtne, važne, umetniško visoko stoječe vsebine, se bodo za boljše umevanje pri koncertu dobivali v prozi izvršeni slovenski prevodi pesmi.

Ij Promenadni koncert vojaške godbe 27. črnovojniškega pešpolka bo v torek ob 6. uri popoldne v Zvezdi. Ij Umrli je sinoči po daljšem bolehanju gospa Ursula Jurkovič, obveznana in priljubljena bivša gostilničarka »Pri kolovratarju«, Pred škofijo št. 14. Marljiva kakor mravlja do zadnjega, je legla sedaj v grob v svojem 69. letu. Bodi ji ohranjen blag spomin!

Prosveta.

pr Koncert Kocian-Ličar v soboto, 4. maja se je vršil ob zelo obilni udeležbi občinstva. Spored je sestajal — če odštejemo Bacha in Liszta — iz skladb samih slovenskih skladateljev. Slišali smo predvsem dva koncerta za glasli: Dvořákovega

v A-molu in Čajkovskega v D-duru, ki sta zlasti in zaključnih stavkih močno učinkovala in je Kocian žel zanj veliko odobravanja. V treh Bachovih, kontrapunktično zajemljivih, pa tudi vsebinsko pomembnih skladbah: Bourée, Andante in Praeludium, zloženih izključno za gosli kot soloinstrument, je nudil izvajatelju poseben užitek. Tehničnih težkoč, ki jih v tovrstnih skladbah kar mrgoli, marsikateri izmed poslušalcev gotovo niti opazil ni in to tem bolj, ker jih je Kocian igral z lahkoto, ki ji ne najdeš para. Izmed treh krajših komadov nam je ugajala najbolj Kocianova Humoreska. Vzneseni skladbi sta pa tudi ostali dve: Sukova »Pesem o ljubezni« in Smetanova »Iz moje domovine«. Splošno nas Kocian to pot ni kaj prida ogrel, dasi je bila njegova igra kot vedno — vsesok čistota, gladka, sočna in dovršena. Naš rojak Ciril Ličar se je kot spremljevalec Kociana na klavirju držal izredno krepko; videli smo, da skladbe dodobra pozna, jih popolnoma obvlada in kar je največ vredno, da jih pri izvajanju doživlja. Motilo pa nas je, ker se je ponekod zdelo, kot da hoče malce preveč pozornosti nase obrachati. Bachove — Lisztove variacije, ki jih je izvajal samostojno, so donele mogočno, krasno. Končajo se z mirno cerkveno pesmijo. Z raznimi dodatki in odmori se je koncert zavlekel precej čez deseto uro.

pr Jubilej Viktorja Parme. Dne 4. t. m. so proslavili v zagrebškem gledališču 60 letnico slovenskega skladatelja Viktorja Parme s tem, da so uprizorili njegovo najnovejšo opereto »Caričine amaconke«.

pr Slovenske narodne pesmi za citre in petje. Priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani, Krojaška ul. 8, 2. nadstr. Izšel je IX. zvezek. Cena 3 K. Več v inseratu.

pr Poverjenikom in članom Slovenske Maticе. Tajništvo prosi vse gospode poverjenike, da bi čimprej pobrali za tekoče leto članarino, ki mora biti po pravih plačana v prvi polovici vsakega leta. Po sklepu izrednega občnega zbora, ki se je vršil zadnjega februarja t. l. znaša vsled splošne druginje zvišana letnina 8 K, ustanovnina za posameznika 200 K, za družstva, obitelji, knjižnice itd. 400 K. Knjižni dar Slovenske Maticе bo obsegal letos največ 2 knjigi. Gotovo izide XXVII. zvezek Zabavne knjižnice z zbirko novel priznane pisatelja Ksaverja Meška in skoro gotovo tudi XXII. zvezek Knezove knjižnice z znanstvenim in leposlovnim gradivom. Posebne težave so z nabavo papirja, prekomerno pa so narastli tudi drugi stroški. Matica za čas vojske ne more na dan s tako številnimi izdanimi kakor pred vojsko, zato pa je odbor mislil naprej in že potrebno ukrenil, da se Maticino delovanje pospeši in poglobi in da bo mogoče po vojski čim živahnejše in obširnejše izdajanje dobrih in pravih, narodu in njegovi kulturi res dobrih knjig. V ta namen je povišal književnikom znatno honorarje in razpiše v kratkem več izdatnih nagrad za prvovrstna znanstvena in leposlovna dela. Imejmo pred oči, da je Matica društvo, ki nima niti z daleka toliko premoženja, da bi bilo mogoče kriti stroške le deloma z obrestmi lastnega kapitala. Popolnoma je odvisna od svojih članov. Čim več je teh, tem obsejnejše in uspešnejše je lahko njeno kulturno delo. Čim manj jih je, tem bolj je treba skriti delokrog. Res je, da je priskočilo Matici po razpustu na pomoč mnogo zavednih slovenskih mož in žena z večjimi in manjšimi darili, toda vsota teh daril še od daleč ni taka, da bi bila dovolj izdatna za kulturno društvo, kakoršno je in mora biti Slovenska Matica. Prosimo zato vse g. poverjenike, naj naberejo Matici čim več članov — letnikov in ustanovnikov — in naj sprejemajo tudi rodoljubna preplačila enako hvaležno, kakor so jih sprejemali v letu 1917. V pretečenem letu je imela Matica dobrih 4000 članov. Dvigimo njihovo število v tekočem letu še za enkrat toliko! Vsak, ki mu je pri srcu slovenske stvar, naj pristopi sam in pridobi še tovariše in tovarišice, naša cenjena poverjeništa naj nastopijo s krepkim in odločnim delom. Obrachamo se do pravih rodoljubov in rodoljubkinj zlasti v vseh tistih krajih, kjer še niso ustanovljena poverjeništa Slovenske Maticе. Vabimo jih, da prevzamejo poverjeništa sami, ali naj pridobe in javijo koga, ki bi ta kulturni posel drage volje prevzel. Pisarna Maticе bo takoj poslala potrebna navodila in tiskovine. Za osebne pomenke je tajništvo na razpolago vsah delavnik od 3. do 5. ure popoldne.

Primorske novice.

p Vračilo prevoznih stroškov beguncem. Praviloma bi morala država prevajati begunce in vse njih blago brezplačno ob begu iz domačije in ob vrnitvi. Toda naši begunci so morali večinoma nepričakovano zapustiti svoje domove, da so navadno le malo rešili ali nič. Toda plačevati so morali po ogromni večini voznino za se in za svoje blago. Mnogi so svoje edino rešeno imetje potem celo izgubili. Pa tudi ob vrnitvi v domovino morajo mnogi begunci plačevati voznino, deloma, ker so šli po južni železniški mesto po državni, za katere so se glasile uradne izkaznice, deloma vsled nevednosti uradnikov, ka so bodisi izdajali napačne listke, bodisi pravilno sestavljene slabo razumeli. Dejstvo je, da imajo naši begunci tirjati od države tudi na ta naslov mnogo stotisoč kron. Ker je zakon v tem pogledu nedostaten, a na merodajnih mestih še ni dobre volje, da bi bila beguncem ta škoda povrnjena, bo treba zbrati kolikor mogoče mnogo takega gradiva, da se naredi skupno za vse ob enem primerni koraki in ne za vsak slučaj posebej. »Osrednji odbor« na Dunaju I. Bankgasse svetuje vsem prizadetim beguncem tako: Begunci, ki so že v domovini, naj pošljejo na »Župansko Zvezo« v Gorici, Gosposka ulica 14, kratko vlogo na c. kr. notranje ministrstvo, ki zahteva povračilo prevoznih stroškov. Vozne listke ali druga dokazila je treba priložiti. Vsi drugi naj pošljejo naravnost na »Osrednji odbor«. — Ko bodo približno vsi slučaji vkup, bomo iskali poti in sredstev, kako pripomoči našim prizadetim rojakom do povračila. Morda bo to težka pot, ali poskusiti jo hočemo.

p Prošnja do mnogih beguncev. V nešteti slučajih je Osrednji odbor posredoval v korist beguncem za vojaško podporo pri deželnih komisijah na Dunaju, Pragi, Brnu, Gradcu, Celovcu in Ljubljani, vložil je veliko pritožb na domobransko ministrstvo, nešteto je prošelj in pospešnje za begunsko podporo pri vseh možnih glavarstvih, pritožb na deželne vlade in ministrstvo, le zadnje tedne je vložil okroglo 600 prošelj za »vojaške dopuste itd. itd. Oblasti pošiljajo večinoma rešitve strankam, ki so nam pisale vsakih osem dni, a naenkrat obmolknile. Ko so dobile podporo, često za ves čas nazaj, svote po več tisočakov, ni več glas od njih. Mnogokrat izvemo šele od sosedov, ki pišejo: »N. N. je dobil po Vašem prizadevanju skupaj 2570 K in dobiva redno podporo, prosim usmilite se še moje družine.« Ker imamo vse vloge v evidenci in smo že često po nepotrebnem pošiljali oblastvom pospešnice, prosimo — imeli bi pravico tudi zahtevati — da nam vsakdo takoj naznani, ko je dobil zaželeno rešitev, da odložimo njegov slučaj iz evidence. Ne zahtevamo zahvale, ali vsaj toliko obzirnosti pač za služimo! — Osrednji odbor, Dunaj, I. Bankgasse 2.

p Šililgoj Marija iz Pevme št. 24 išče svojega brata Mihaela Benčič iz Pevme št. 156, ki je prišel iz ruskega ujetništva ter je bil začetkom meseca aprila t. l. v Ljubljani. Komur je znan njegov sedanj naslov, naj sporoči Mariji Šililgoj, Petronell bei Bruck a. d. L., N. Österr.

Pismo iz Zagreba.

Dežela brezpravnosti. — Hlapčevstvo hrvatsko-srbske koalicije. — Koalicija zatira vsako svobodo.

Negotovost položaja na Hrvatskem traia dalje in je zato težko prorokovati o perspektivi bodočih političnih dogodkov. Čeprav izvršuje koalicija suženstvo vse zapovedi Mažarov, celo prevneto nastopa v svoji suženjski službi, vendar je dvomljivo, če se bo vzdržala na svojem dosedanjem mestu. V zadnjem času roma ban posebno pogostokrat v Pešto in zastavlja vse svoje moči, samo da bi rešil situacijo. Prepričan je, da je položaj nevzdržljiv, ali vendar poskuša, očito pričakuje kake nagle spremembe o mišljenju Mažarov. Od tu izvira tudi najnovejša, od poluradnih krogov razširjena vest, da hrvatska vlada ostane tudi naprej, moglo bi priti do spremembe le v gospodarskem odseku vlade; ta sprememba je namreč v zvezi z vprašanjem imenovanja velikega župana sremske županije. Ta sprememba bi se imela izvršiti na posebno in ponovno željo sedanjega sekijskega načelnika Rauerja. Na vsak način je še treba počakati, saj bo tok časa kmalu razjasnil te kombinacije.

Vse je pa odvisno od stališča hrvatske regnikolarne deputacije, namreč, kako stališče bo vzela o vprašanju finančne nagodbe, oziroma, kako se bo glasil njen odgovor na brzojavni nuncij mažarske delegacije. Mažarom ni nikakor po volji podaljšanje za dva meseca, a razen tega ponujajo v svojem nunciju take spremembe, ki gredo izpod onega, kar so ustmeno obljubili. Odgovor naše delegacije se šele pripravlja; besedilo še ni znano. Karakteristična je vest mažarske korespondence — morebiti je prezgodnja — da so Hrvati za podaljšanje finančne nagodbe za leto dni.

To bi moglo biti tudi resnično, pa se menda naša večina pripravlja na ta korak samo da reši svojo pozicijo. Kajti v koalicijskih vrstah je zelo mnogo takih, ki so pripravljeni na vse, samo da jih ne odstranijo z mehkih stolčkov, na katere jih je posadila milost mažarskih gospodarjev. Žalibog so ti elementi v večini. Ali tudi na videz nezadovoljni elementi se ne tako ne morejo odločiti, da okusijo grenkost opozicijskega kruha.

Da je nastal v koaliciji strah za oblast, se spozna iz nekaterih na videz »malenkosti«. Sabor so odgodeli baje radi pravo-slavnih praznikov, čeprav ti niti najmanj ne ovirajo, da se ne bi mogla vršiti seja 30. aprila ali 1. maja in da da sabor duška mišljenju naroda o čisto hrvatski kome-moraciji narodnih mučnikov in o čisto demokratiški manifestaciji prvega maja. Da se izogne tej neugodnosti, se je sabor odgodel. In tudi tu ona malenkostna popuščanja Mažarom. Ali zakaj? Nobena vladna stranka ni bila na zunaj tako močna kot je koalicija. Ona tudi danes nima prav za prav konkurenta, ker so frankovci skrahirali. Ponudbe katerikoli političnih mrličev ne morejo niti Mažari upoštevati. Zato je jasno, da je danes koaliciji samo do samovzdržanja. A to je ravno ono, kar se pri nas splošno gabi.

Saj so danes koalicijski slabši od starih mažaronov. Takih malenkostnih popuščanj je brezštevilno. To se opaza tudi v vprašanju upeljave železniške policije. Tu je prodrlo v javnost zelo interesantno dejstvo, da glede čisto hrvatske avtonomne zadeve kakor je policija, odločuje celo vrhovno policijsko poveljstvo v Pešti.

Padamo vedno globokeje. Najprej so se umešala v čisto naše avtonomne zadeve razna ministrstva, nato reški guverner, a sedaj že tudi ravnatelj državnih železnic in vrhovno policijsko poveljstvo v Pešti. Naši poklicani faktorji, a to je koalicija s svojo vlado, na take famozne ideje molče.

Pri nas na Hrvatskem je pod vlado koalicije vse mogoče. Markiramo ustavnost, a faktično se nahajamo v ex lex stanju, t. j. v onem parlamentarnem stanju, kadar nima vlada kljub svoji večini odobrene indennitete. V drugih ustavnih deželah bi izzvalo to stanje velikanski vihar, pri nas se pa skoro nikdo ne briga za tako »malenkost«. Saj bo to hitro šlo, si misli koalicija. Zadnjič je dobila vlada indenniteto v 35 minutah, pa bo sedaj tudi tako. Stroj za glasovanje dobro funkcijonira.

Zato pa je vlada neumorna v preganjanju listov. Skoro ni dneva, da se ne bi naš hrvatski list na kak način maščevala. Te dni je bil ustavljen osješki list »Samostalnost«, ker je, kakor pravi ban, s svojo pisavo ogrožal državne interese, a pisal je je proti Mažarom.

Najbolj karakterističen je slučaj z osješkim »Jugom«, ki je moral samega sebe ustaviti. Temu listu je napravljala cenzura naravnost nečuvne zapreke. Ni bilo skoro dneva, da ne bi dobil navodil, da ne sme sedaj o tem ali onem pisati. Smel ni rabiti besede »protinagodbenjak«, pisati o nagodbi ali kritizirati vlado. Ko tudi to kljub velikim zaplembam ni pomagalo, so bili poklicani v črnovojniško službo uredniki in delničarji lista. Na koncu je ponudil državni prevdnik uredništvu kompromis, obljubil preklic vseh ostrih predpisov, ako bo pisalo po njegovem navodilu. Izdajateljem pač ni v takih razmerah preostalo drugega, kakor da sami ustavi list. Taki slučaji so mogoči edino v deželi brezpravnosti. Naši vladi je časopisje, ki piše demoliubno, trn v peti, pa tudi sam Krišković ni mogel prikriti svojih čuvstev, ko je na vest, da so pričeli črkostavci stavkati, vzkliknil: »To je najbolj vesel dan moje vlade, vsaj ne bodo izhajali časopisi!« Ko vemo za to izjavo, potem je jasno, zakaj ni vlada storila ničesar, da bi uredila to stavko, ampak jo še danes po treh tednih tolerira, ne stori ničesar, kar bi sicer morala v interesu narava obrti, da ta spor poravnava.

Vlada ima dovolj bolj nujnih opravkov. Za Mažare mora izvrševati policijsko službo in ne da bi varovala ustavne pravice. Ona respektira te pravice tako, da pušča deželo v ex lex stanju. Pa naj Mi Hrvati smo itak v večnem ex lex-u, solnce pravice je za nas že zdavnaj zašlo, a zasijalo bo — trdno upamo — samo v svobodni, neodvisni in demokratični lastni državi, katero bomo uredili po načelih brezpogojne samoodločbe.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Zene in dekleta občine St. Lampert pri Litiji se pridružujejo izjavi Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter izrekajo zahvalo prevz. knezoškofu dr. Ant. B. Jegliču ter vsem voditeljem slovenskega naroda, kateri so izjavili podpirati majniško deklaracijo za srečno našo bodočnost. Sledi 284 podpisov. Zene in dekleta iz vasi Škoflje in Zavrn na Primorskem slovesno izjavljajo, da so z dušo in srcem za majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba ter da težko pričakujejo uresničenje svobodne Jugoslavije. Sledi 139 podpisov.

Za zjedinenje Jugoslovanov pod habsburškim žezlom se izrekajo zene in dekleta iz Slivnice pri Celju z 222 podpisi.

Zene in dekleta iz občine Mavčiče navdušeno pozdravljajo majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba z 262 podpisi.

Slovenske zene in dekleta občine Dolsko pri Ljubljani se jasno zavedamo, kakšna je naša dolžnost do naših bratčkov, v vojski padlih in stoječih ob... sinov, mož in

otrok, zato v zvestobi ponavljamo zahtevo, da se sklone kaj kmalu tudi našemu jugoslovanskemu narodu pravičen mir, zato pozdravljamo vsakega, ki se trudi za pravi mir med vsemi narodi, s posebnim zaupanjem pa zremo v Jugoslovanski klub, priznavamo in odobravamo njegovo majniško deklaracijo in politiko in v soglasju z našim vladikom obsojamo vsak razdor v naših vrstah. Sledi 256 podpisov.

Zene in dekleta občine Dol-Otlica na Goriškem se z navdušenjem pridružujemo deklaraciji z dne 31. maja 1917. Prepričane smo, da je le v Jugoslaviji naš spas. Popolnoma zaupamo načelniku Jugoslovanskega kluba dr. Korošcu in ključemo vsem bojevnikom za uresničenje našega ideala. Pogumno naprej, za seboj imate ves narod! Sledi 528 podpisov.

Možje, žene in dekleta občine Šmiloh Stopiče se navdušeno pridružujejo izjavam mož, mladeničev, žen in deklet širom Slovenije za habsburško Jugoslavijo, ki nam bodi ljubezniva skrbna mati. Sledi 2456 podpisov.

Občinski odbor v Liskolci je v svoji seji z dne 21. aprila 1918 in občinski odbor v Tomšlju v seji z dne 7. aprila 1918 soglasno sklenil, da se pridruži deklaraciji z dne 30. V. 1917.

Ljubljanska aprovizacija.

a Petrolej za samce v II. okraju se dobi pri g. Fabjanu, Frančevo nabrežje (ne pri Držaju, Ulica na Grad).

a Nakazovanje moke trgovcem. Trgovcem se bode nakazovala moka v ponedeljek, dne 6. t. m., ob 9. uri v mestni posvetovalnici.

a Petrolej za obrtnike v II. okraju se dobi pri g. Severju, Sv. Jakoba trg (pri mostu).

a Zabela za I. in II. uradniško skupino. Stranke z izkaznicami I. in II. uradniške skupine prejmejo zabelo v torek, dne 7. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. — Stranke dobe za vsako osebo po 20 dkg masti in po 10 dkg jedilnega loja. Kilogram take zabele stane 10 kron. — Določeno je tale red: I. uradniška skupina od 8 do 9 dopoldne št. 1 do 100, od 9 do 10 št. 101 do 200, od 10 do 11 št. 201 do 300, popoldne od 2 do 3 št. 301 do 400, od 3 do 4 št. 401 do konca. — II. uradniška skupina od 4 do 5 isti dan. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj tudi izkaznico za mast. Brez te izkaznice ne dobi nihče masti.

Štev. 2888/18.

V Gorici, dne 1. maja 1918.

Dne 1. maja t. l. ob 10. uri predpoldne je bilo v deželni hiši 31. srečanje obveznic, izdanih leta 1888.

Izrečane so se naslednje:

Vrsta A št. 32 za 1000 gl. = 2000 kron	
» 54 » 1000 » = 2000 »	
» 53 » 1000 » = 2000 »	
» 1 » 500 » = 1000 »	
» 72 » 500 » = 1000 »	
» 61 » 100 » = 200 »	
» 59 » 100 » = 200 »	
» 42 » 100 » = 200 »	
» 84 » 100 » = 200 »	
Vrsta B št. 80 za 1000 gl. = 2000 kron	
» 64 » 1000 » = 2000 »	
» 12 » 500 » = 1000 »	

Deželna blagajna izplača te obveznice dne 1. avgusta t. l. v nominalnih zneskih proti povrnitvi dotičnih obveznic in tistih odrezkov, ki se ne spadejo 1. avgusta t. l.

Sledeče izrečane obveznice se dosedaj niso še predložile v izplačilo in sicer:

Vrsta A:	
št. 21 za kron 200 izrečana dne 1. maja 1915	
» 65 » 200 » » 1. » 1915	
» 65 » 1000 » » 1. » 1916	
» 68 » 1000 » » 1. » 1916	
» 71 » 1000 » » 1. » 1917	
» 36 » 2000 » » 1. » 1917	
» 43 » 2000 » » 1. » 1915	
Vrsta B:	
št. 47 za kron 200 » » 1. » 1917	
» 59 » 200 » » 1. » 1915	
» 67 » 200 » » 1. » 1916	
» 68 » 200 » » 1. » 1916	
» 16 » 2000 » » 1. » 1915	
» 87 » 2000 » » 1. » 1917	

Deželni odbor:

Deželni glavar:

Dr. Faidutti,

1546

Uredba oddaje tobaka.

K št. B II. 322/8 ex 1918.

Razglas.

Na podlagi dne 23. aprila 1918 v državnem zakopiku kos LXXI., št. 145, dogovorno z ministertvom za notranje zadeve razglašene odredbe c. kr. finančnega ministerstva z dne 15. aprila 1918 glede ureditve oddajanja tobaka kadilcem, se razglašajo kadilcem in razpečevalcem sledeče ravnanje:

Počeni s 17. junijem 1918 bodo v prvi vrsti določeni od trafikantov prejeti tobaki izdelki za oddajo osebam, vpisanim v seznamek odjemalcev trafike (stalnim odjemalcem).

C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani bo določilo izmero, ki jo je rezervirati vsaki teden stalnim odjemalcem vsakega tobačnega založnega okraja (množina, pripadajoča stalnim odjemalcem). Šele morebitni ostanek se bo oddajal osebam, nevpisanim v seznamku odjemalcev (nestalnim odjemalcem trafike) (množina, pripadajoča nestalnim odjemalcem trafike).

Kot stalni odjemalci se vpisujejo v seznamek odjemalcev samo možiki, ki so že prekoratili začetkom koledarskega leta prijave 17. leto, in ki se nahajajo ne samo mimogrede v kraju trafike (ali v krajevni sosesčini brez trafike).

Načeloma se ne vpisuje v seznamek odjemalcev:

1. Vse aktivno moštvo c. in kr. armade, vojske, mornarice, avstrijskega kakor tudi ogrskega domobranstva in črnovojništva, prostovoljnih formacij, potem strelcev in članov veteranskih društev, če opravljajo vojaško službo;

2. vse aktivno moštvo zveznih armad;

3. moštvo c. kr. žandarmerije, c. kr. finančne straže in žrebčarstva;

4. vojaštvo policijskega stražnega kora in oddelkovih komand kaznilcev.

Vsi ti vojski se pa vpisujejo v seznamek stalnih odjemalcev pod sledečimi pogoji, namreč, da ne bivajo na Kranjskem samo mimogrede, da nimajo pravice do dobivanja tobaka od vojaške oblasti, ali da prejamejo namesto istega denarni relutim, ali da se sami prehranjujejo; aktivni gašisti in vojski armade v fronti, ki so na dopustu, za čas istega, ako traja dopust dalje kot 4 tedne.

V Ljubljani se vpisujejo v seznamek odjemalcev osebe, ki stanujejo ali so zaposlene v enem desetih mestnih okrajev, kjer so postavljene trafike. V mestnih vojašnicah se nahajajoče trafike in temporerna trafika na ljubljanskem gradu so pa določene le za tamkaj nastanjeno aktivno vojaštvo, odnosno za tamkajšnje internirane in vojske vjetnike.

Železniški uslužbenci naj se prijavijo v trafikah na kolodvorih oziroma v sosednjih trafikah.

Vsaki kadilec sme biti vpisan kot stalni odjemalec le v eni trafiki. Če je vpisana ena in ista oseba v seznamkih več trafik, se ista izbriše iz vseh seznamkov in je izključena za vso prihodnost od vpisa kot stalni odjemalec, tako osebo se tudi naznani politični oblasti prve instance, da jo kaznuje po § 25. te odredbe z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 tednov.

Kadilci naj se prijavljajo v seznamke stalnih odjemalcev se sprejemajo v tobačnih trafikah vsak dan dopoldne med 8. in 12. uro in popoldne med 2. in 6. uro ter se zaključijo z dnevom 17. maja 1918; prijave pri oddelkih finančne straže se pa sprejemajo samo na dan 18. maja med 8. in 12. uro dopoldne.

Vsak kadilec ima izročiti prijavnno listino v velikosti dopisnice, čitljivo pisano z verodostojnimi napovedmi:

1. Natančno označbo trafike (krstno ime in priimek imetelja iste, kraj, občina, davčni okraj), v koje seznamek odjemalcev hoče biti vpisan;

2. svoje ime in priimek;

3. svoje rojstno leto;

4. svoj poklic;

5. navedbo, če in kje opravlja vojaško službovanje;

6. svoje stalno domo- (službo-) vališče, občino, okraj;

7. natančni naslov svojega sedanjega stanovanja (stalno stanovanje, hotel, penzija, prenočevališče tujcev i. t. d., ime oddajatelja sobe ali postelje);

8. naslov svojega zaposlenja, kjer se nahaja podnevi (pisarna, trgovina, tovarna i. t. d.).

Prijavni list pod točko 1. do 4. spredaj navedenih vojaških oseb mora biti potrjen od c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani, da smejo biti sprejeti v seznamek stalnih odjemalcev, katero potrdilo se jim bode izstavilo na podlagi potrdila predstojne komande (voj. oblasti), ali da nimajo pravice do vojaškega tobaka, ali da prejamejo namesto tobaka relutum v denariju, ali da se sami prehranjujejo, oziroma na podlagi listine o dopustu.

Trafikantje in organi finančne straže imajo zavrniti prijave kadilcev, ki ne zadoščajo tem predpisom ali po navedbah prijavitelne lista, ali po njim znanih okoliščinah, kakor tudi prijave brez predpisanih podatkov, istotako nečitljive prijave trafikantje imajo zavrniti tudi take prijave, ki presegajo število stalnih odjemalcev, kateri bi ne mogli z dosedanjim tedensko množino tobaka nikakor postreči. Če finančna straža ni sprejela prijave, odloči v tem končno finančno ravnateljstvo.

Po preteku za prijave določenega roka imajo trafikanti vse prijave dobro zaviti ter iste z navedbo njih števila na zavrtiku nemudoma vpsolati pristojnemu oddelku finančne straže.

Kadilci bodo dobivali tobačne karte proti legitimaciji pri pristojnem oddelku finančne straže, v času, ki se še posebej objavi v dnevnikih.

C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani

dne 3. maja 1918.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena mati, sestra, teta, gospa

Jera Nlejač

posestnica,

po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere dne 5. t. m. ob 5. uri zjutraj v 60. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v ponedeljek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Krakovska ulica št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi trnovski.

Ljubljana, dne 6. maja 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nepozabna sestra, teta oziroma stara teta, gospa

Mrsula Jurković roj. Lukman

bivša gostilničarka pri »Kolvratarju«,

včrnan, previdena s sv. zakramenti, bogudana v 69. letu svoje starosti po daljši bolezni preminula.

Pogreb nepozabne rajnice bo v torek, dne 7. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Pred škofijo 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše se bodo darovale v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V Ljubljani, dne 6. maja 1918.

ZALUJOČI OSTALI.

Delavci

vsake starosti se sprejmo. Oglase naj se v c. in kr. tovarni za glino v Mostah pri Ljubljani.

1530

TONČKA MIHEVC,
Dr. ANDREJ GOSAR,

poročena.

Dol. Logatec, 5. maja 1918.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene hčerke

Cite Dereani

ter za obilo udeležbo pri pogrebu, izrekamo prisrčno zahvalo.

ZALUJOČI STARŠI.

Zahvala.

Za vse iskrene izraze sočutja, zlasti vsem, ki so se udeležili pogreba naše nepozabne mamice, izreka najiskrenejšo zahvalo

žalujoča rodbina:

PAUSIČ.

Ilirska Bistrica, 6. maja 1918.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nadvse ljubljani oče, stari oče, tast in stric, gospod

Alojz Rizzoli

bivši trgovec

po kratkem, muk polnem trpljenju mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki predragega se bodo v nedeljo, dne 5. maja prenesli na farno pokopališče na Koroški Beli k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi na Koroški Beli.

Javornik, dne 4. maja 1918.

Silvester Rizzoli, trgovec v Chikagi, Alojz Rizzoli, tovarniški knjigovodja, sinova,

— Terezija Rizzoli roj. Fessl, sinaha. — Emil Rizzoli, c. kr. naddeželne sodnije svetnik na Dunaju, nečak. — Kamilo, Rezi, Alojz Rizzoli, vnuki.

Zahvala.

Vsem, ki so nas tolažili ob prebrdki izgubi naše iskreno ljubljene in dobre hčerke oziroma sestre, gospodične

Julijane Kredar

gojenke III. l. liceja,

izrekamo najtoplejšo zahvalo. V prvi vrsti se zahvaljujemo pred. g. katehetu prof. Mlakarju, g. ravnatelju Macherju, vsem drugim gg. profesorjem, g. Mateju Hubadu, ravnatelju »Glasbene Matice«, gđ. učiteljicam, posebno še gđ. Wessner za tolažilne obiske med boleznijo, vsem gđ. gojenkam, vsem gđ. darovalkam in nosilkam prekrasnih vencev, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v tako obilnem številu spremili blago nepozabno pokojnico na njeno zadnjo pot.

Bog jim bodi plačnik!

V Ljubljani, dne 5. maja 1918.

Žalujoča rodbina KREDAR.

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom prerane in nenadomestljive izgube naše iskreno ljubljene dobre matere, oziroma hčere, sestre, svakinje in tete

Marijete Černe

posestnice in gostilničarke v Mostah 7 kakor tudi za mnogobrojno čaščeče spremstvo na nje zadnji poti izrekamo vsem našo najpriščnejšo zahvalo.

ZALUJOČI OSTALI.

Vabilo

redni občni zbor

„Prvega ljubljanskega konsumnega društva“

vpisane zadrge z omejeno zavezo

ki se bo vršil na blinokotni ponedeljek, dne 20. majnika 1918, ob 4. uri popoldne v zadržnih prostorih na Kongresnem trgu št. 2 s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva in odobritev računov.
3. Volitev odbora.
4. Otvoritev novih prodajaln, nakup hiše, pristop k Vojni zvezi, aprovizacijske zadeve.
5. Sprememba pravil.

Pri vstopu naj se vsak član izkaže z nakupovalno knjižico.

Dividenda se bo izplačevala v sledečem redu:

Deležne številke: 1 do 1000 v sredo, 22. maja, od 9. do 12. ure dopoldne; 1001 do 1400 v sredo, 22. maja, od 3. do 6. ure popoldne; 1401 do 1700 v četrtek, 23. maja, od 9. do 12. ure dopoldne; 1701 do 2000 v četrtek, 23. maja, od 3. do 6. ure popoldne; od 2000 naprej v petek, 24. maja, od 9. do 12. ure dopoldne. — V soboto, 25. maja dopoldne pa oni, ki zamude, oziroma so bili zadržani.

Vsak član naj prinese seboj predvsem nakupovalno knjižico, poleg tega pa tudi deležno knjižico in krušno izkaznico.

Pripadniki Vojne zveze naj pa prinesejo poleg tega tudi izkaznico Vojske zveze.

1526

Odbor.

Proda se lep

1539

bukov in dva smrekova lepa gozda

Bukov meri okrog 4 orala. Les je stegnen za vsako uporabo in dober izvoz. Cena po dogovoru. Kupec naj se zgleda, da si gozde ogleda, pri Ivan Sitar, posestnik in restavraler, Toplice, Dol.

Želim kupiti

1524

mlin ali malo posestvo

na Dolenjskem ali na Spod. Stajerskem. Ivan Pristatelj, Dunaj, XX., Treustrasse 5/9.

Kče se dober

1522

pristavnik (majar)

taki z družino imajo prednost. Ing. KAROL POLAK, Tržič, Gorenjsko.

Pridna in pošena kmečka dekla, izučena

Kuharica

želi dobiti službo v kakem župnišču. Cenjene ponudbe na upravnitvo »Slovenca« pod št. 1521

Kočke za juho

naiboljše kakovosti po K 23 za 1000 s guljažnim okusom po K 35 za 1000 s kuminim okusom po K 33 za 1000 prileviti poštnino, pošilja po povzetju, dokler je kaj zaloga

1523

Milan Mandich, Trst.

Pozabila se je v sredo, 1. maja, v gostilni pri »Majarončku« na Zaloški cesti ročna torbica z rožnim vencem. Ker je izgubitelju drag spomin, naj jo odda najditelj takoj nazaj v gostilno.

Izgubilo se je 6 do 7 ključev skupaj na verižici večraj. 5. maja dopoldne od Bleiweisove ceste skozi Eriarjevo, Gradišče, Kongresni trg in Zvezdo. Se prosi, da se prinesejo na policijo proti primerni nagradi.

V našem vzemem za dobo 3 do 5 let

senožet

v obsegu 4 do 10 oralov, katero bi tudi sam gnojil. — Vzame se tudi letošnje košnje, lepe kravje mrve v zakup. — Cenjene ponudbe naj se pošljejo pod naslovom:

Ljubljana, Poljanska cesta št. 55.

Zidarji in težaki

se sprejmejo pri prvovrstnem stavbinskem podjetju za nove zgradbe na Goriškem. Za stanovanje in hrano je poskrbljeno. Ponudbe na poštni predal št. 57, Trst 3.

Iščem za dve osebi malo

meblirano stanovanje

eventuelno tako sobo s porabo kuhinje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »plačam dobro«.

Iščem srednjo oziroma starejšo kmečko

gospodinjo

obenem kuharico za pristavo

Srebrniče pri Novem mestu.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 79.

Iščem

stanovanje

3 do 4 sob z električno razsvetljavo in vsemi pritliklinami za takoj ali mesec avgust.

MATEJ HUBAD,

Iščem proti takojšnjemu vstopu
konforista
z večletno prakso, zmožnega slovenske in nemške korespondence, strojepisja ter sploh vseh kontoarskih del. Hrana in stanovanje v hiši. — FRANC OSET, veletrгоvec na Vranskem pri Celju.

STANOVANJE

z dvema ali tremi sobami in kuhinjo išče mirna stranka, dve osebi brez otrok, za takoj ali za avgustov termin. — Kdor preskrbi, dobi nagrado 10 kilogramov sladkorja ali 2 kilograma čiste masti. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod šifro »Mirna stranka 1515«.

Kupim dobro ohranjen
pisalni stroj
Ponudbe: Poštni predal 27, Ljubljana.

Mlekarica
za 1 liter mleka vsak drug dan, išče. Poleg plače dobi mesečno še 1 kilogram sladkorja. Naslov se izve v upravi lista pod šte. 1500.

ŽENITNA PONUDBA.
Inteligenten narednik, 25 let star, ima veselje do poljedelstva, nekaj tisoč kron gotovine, se želi seznaniti v svrhu ženitve s premožno mladenko priključljive zunanosti in dobrega značaja. Zavedne Slovenke imajo prednost. — Samo resne ponudbe s sliko na upravnistvo »Slovenca« pod šte. 1510. — Tajnost zasigurana. Anonimne ponudbe v koš.

Sprejme se
pomočnica in očenka
k šivilji.
FANI LEVAR, Ljubljana, Gruberjevo nabr. 8.

FRANCA JOZEFA C. 5.
novootvorjeni fotograf. atelje „**HELIOS**“
Specijaliteta: dopisnice s skiciranimi portreti, kakor tudi vsa fotografska dela v najfiniši izpeljavi.
Prosim, oglejte si razstavljene slike.

Sprejme se samostojna
prešivalka
Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »Samostojna«.

Kislo vodo in vino
razpošilja
A. OSET, pošta GUŠTANJ, Koroško.

Krapina- Toplice zdravlje trganje
(Hrvatsko) revmo
Pojasnica in ischias
prospekt zastoni.
Dobra oskrba zagotovljena!

Naznanilo.
Staroznana
plzenska restavracija Schmidt
Ljubljana, Gradišče 2
je zopet v polnem obratu in otvorjena za p. n. goste, ker je razpuščena častniška kuhinja 2. etap. stacij. poveljstva.
Izborna kuhinja po meščanskih cenah, PIVO. IN VINOTOČ TUDI ČEZ DAN IN TUDI ČEZ ULICO. — Velik senčnat vrt. — Velepoštovanjem JOSIPINA SCHMIDT, restavraterka.

Večja nova hiša v Gorici
se proda. Vprašanja je poslati na upravo tega lista pod št. 1534 do 15. maja t. l.

Prošnje
vseh vrst, tudi v vojaških zadevah, sestavlja dobro v tej stroki izurjen gospod. Uspeh zagotovljen. Vprašanja naj se pošiljajo na upravo lista pod šifro »Prošnja«, 1525

Soja-fižol
najboljše nadomestilo za kavo, se dobi pri SEVER & Komp., preje Peter Lassnik, Ljubljana. 20 gr z navodilom, kako se sadi, stane 80 vin. Pridelek je 40kratni. 1540

Maline in borovnice
letnika 1918 se že sedaj žele zagotoviti. Prijazne ponudbe v nemškem jeziku na: Konservenfabrik Altbach, Dunaj, VI., Karsernengasse 22. 1536

Prodajam dobro ohranjeno
moško kolo
s staro prvovrstno pnevmatiko. Ogleda se v Katoliški tiskarni, pritličje.

Pozor, gospodinje!
Na občo željo naših slovenskih gospodinj, navedel sem razpošiljanje poštnih zavrtkov s sledečo vsebino:
Kavni nadomestek s sladkorjem, lug, pralno milo, škrob, pavlilo, dišave, kocke za juho in golaš, čaj, vaniljni sladkor, pečilni prašek, sladkor in francosko žganje. — Ta celi zavitek stane samo 50 kron ter se prosi 10 kron predplačila, stane pa po povzetju.
Z odličnim spoštovanjem
F. ŠIBENIK, Adria-izdelki, Zagreb.
Prosi se za točni naslov.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

POZOR!
Bonbone, karamelo, neapolitanke, kekse, čokolado, sukanec, milo, špago in razne druge stvari priporočam po nizki ceni
G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg 13, Pod Trančo.
Išče se krepak mlad deček kot
trgovski sluga
za manufakturno trgovino. — Več pove upravnistvo »Slovenca« pod šte. 1477.

Dražbeni oklic.

Dne 23. maja 1918 dopoldne ob pol 12. uri se bo vršila v Mojstrani šte. 20 dražba zemljišča vlož. šte. 87, kat. obč. Dovje, obstoječega iz hiše šte. 20 v Mojstrani, 2 zag. vrta, travnika in gozdov.
Cenilna vrednost in najmanjši ponudek, pod katerim se ne prodaja, znaša 22.197 K 16 vin.
Prodaja se bo vršila po parcelah.
Na zemljišču zavarovanim upnikom se pridržijo njih zastavna pravica brez ozira na doseženo skupilo.
Dražbeni pogoji in listine, tičejo se draženega zemljišča, se morejo vpogledati pri podpisnem sodišču med uradnimi urami.
C. kr. okrajno sodišče v Kranjski gori, odd. II, dne 18. aprila 1918.

Usak trgovec naj čita!

Kdor je enkrat poskusil mojo barvo za obleko »International«, ta se je prepričal, da je edino ta barva pristna in zamčeno dobra. Vsak se lahko osebno prepriča, kako jo vsi dosedanjí naročniki hvalijo. Vsak zavojček ima navodilo.
100 zavojčkov stane 50 kron;
500 zavojčkov po 45 kron za 100 zav.;
1000 zavojčkov po 40 kron za 100 zav.
Prosto poštine. — Zahtevajte cenik drugih predmetov.
Se priporoča
RUDOLF COTIČ, VRHNIKA.
Proda se **lepo posestvo** na Gorenjskem, pripravno za vse, v lepi legi in pod ugodnimi kupnimi pogoji. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šte. 1440.

Ženitna ponudba
38 letni samec s 5000 K letne plače, pravico do pokojnine, vojašine prost, idealna duša, želi znanja z zdravo gospodinjico ali mlajšo vdovo, razumno gospodinjico, imajočo hišo, trgovino ali primerno dobo v svrhu takojšnje poroke. — Najstrožja tajnost zadržana. — Le resne ponudbe naj se pošilja na upravo »Slovenca« pod naslovom: »Moj mož! 1435«.

Pridnega, poštenega
zlatarskega vajenca
tako sprejme
LUD. ČERNE, juvelir, LJUBLJANA, Wolfova ulica šte. 3.

Naprodaj je v Ljubljani
velika hiša

z dvoriščem in gospodarskim poslopjem na prometnem kraju. Kupci naj se oglase v moji pisarni. — Dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani, Dalmatinova ulica 11.

Učenka
iz poštene hiše se sprejme v trgovini
M. SBIL, MOKRONOG.

Anton Stiplošek
sobni in dekoracijski slikar ter pleskar
LJUBLJANA, Zvezdarska ulica šte. 4
se priporoča p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela ob najmodernejši izvršitvi in po najnižjih cenah.
Sprejema naročila tudi na deželo.

Za VIII. vojno posojilo
se sprejmo

nabiraleci

z velikim zaslužkom in prispevkom za potovanje. Oglase se lahko moški, ženske in dekleta.
Lahko umljiv pouk.
Prednost imajo osebe, ki so dobro vpeljana v kmečkih krogih ali se lahko vpeljejo. Vprašanja pod »VIII. vojno posojilo 247a« na anončno ekspedicijo Josip A. Kienreich v Gradcu.

Vedel odpoklica k vojakom prodam še nov, jako izvrstno delujoč

ročni stroj za izdelovanje cementne opeke

Cena po dogovoru. Miko Miketič, izdelovalec cementne opeke v Liki šte. 43, pošta Črnomelj, Belokranjsko.

Odgovorni urednik: Josip Gostičar, državni in deželni poslanec v Ljubljani.

Oskrbe išče
soliden, pošten Hrvat (uradnik, samec) za 1 ali 2 dneva v tednu, pri boljši mali rodbini brez otrok v sredini Ljubljane. Prinaša lahko tudi živila. — Ponudbe pod »Oskrba-Hrvat 1483« na upravo »Slovenca«.
Odda se takoj lepa
meblirana soba
v bližini pošte. — Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod šte. 1494.

Išče se **lesorezbar**
za pohištvo in mizarski pomočnik
za pohištvo.
I. hrvatska stolarska udruga, Zagreb.

Išče se **kontoristinja**
z večletno prakso, večša slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja. — Natančne pismene ponudbe s sliko na trdiko
Peter Kozina & Co., Ljubljana.
Vzel bi v bližini Ljubljane v najem za tri leta
senožet
v obsegu 2 do 4 orolov, katero bi tudi sam pogojil. — Cenj. ponudbe naj se pošljejo na naslov:
A. KUŠLAN,
LJUBLJANA, Karlovska cesta šte. 15.

98% **žveplo**
(žvepleni prah) se odda v večjih množinah. — Ponudbe pod »Žveplo 1450« na upravo lista.
Izgubil se je v ponedeljek
pes Doberman
ki sliši na ime »Lux«. Pes je črn, na visokih nogah, nad očmi, na prsih in tacah je rejastorjav barve. Pes se je zatekel najbrže k vojakom. Kdor o njem kaj ve, naj sporoči proti nagradi na naslov: Franc Dolenc, Stara Loka, pošta Škofja Loka.

Kuharica
srednje starosti, z dobrimi spričevali, ki je že več let služila v župnišču, išče službe h kakemu samostojnemu gospodu ali tudi vpokojenemu duhovniku. — Ponudbe se prosijo pod I. Sch., župnišče, Korte, p. Portorose, Istra.

NAZNANILO.
Cenjenemu prebivalstvu Gorice in okolice uljudno naznanjam, da sem otvoril v Gorici, Via St. Antonio šte. 12
ključavničarsko delavnico
v kateri bodem prevzemal vsa v to stroko spadajoča dela ter jih točno in po primernih cenah izvrševal. Sprejem tudi dva vajenca iz Gorice.
Z odličnim spoštovanjem
JOS. PETRIČ,
ključavničarski mojster.

Strojepisko
veščo slovenske in nemške stenografije ter nekoliko knjigovodstva sprejme strojilna tovarna Samsa & Co., Ljubljana, Metelkova ulica šte. 4. Predstaviti se je od 4. do 5. ure popoldne.

GARJE
srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perilo, 1 lonček za eno osebo 4 K. Po pošti 5 K poštine prosto. Prodaja in razpošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža. 1212

Vinski sodi
tudi rabljeni, različne velikosti, se kupijo. Ponudbe na »Rosenkranz«, poštni predal, Ljubljana.

Vse vojaške predmete!
Za preprodajalce
priporočam po znano nizkih cenah svojo zalogo
zvezd vseh vrst
port
portpejsev
med. obvez
redov
sabelj
hajonetov
mečev
kupel
pasov
čepic
rokavice
ovojskih gamaš
usnjenih gamaš
vojaškega sukna
egal. sukna
gumbov vseh vrst
in pritlikin
izgotovlj. uniform
dežnih plaščev
kožuhastih vrob
kožuhov vseh vrst
čepic
znakov
rož za čep'ce
ovratnikov
vseh toaletnih in
galanterijskih
predmetov
glavnikov
krtač
mila
zobne paste
brilantne
puhra
instrumentov za
nohte
parfumov
ogledal
brivskih aparatov
poštnih
necessairejev
ročnih kovčkov
velikih in malih
Splošni zavod za uniformiranje
RUDOLF BODENMULLER
Ljubljana, Stari trg 8.

Ponudimo
za točno dobavo od skladišča na Dunaju ali v Budimpešti ca. 97-98%
žvepleni prah
pri celem vagonu K 22.— za kg
pri pol vagonu K 23.— za kg
pri manjši množini K 24.— za kg
pri celem vagonu s poštnino vred K 25.— za kg.
Domača trgovska in prometna a. dr. (Vaterl. Handels & Verkehrs A. G.)
BUDAPEST V., Akademia ut. 20.
Telefon 133-66, 159-16. — Brzotjavke: Grossist.
Krmilna pesa
prava severonemška se dobi pri Sever & Komp., preje Peter Lassnik v Ljubljani, Marijin trg.

LIPIK svetovno kopališče zdravi zanesljivo
trganje, revmo
(Slavonija) prebavo, otroške bolezni, notranje bolezni
s kopolji, blatnimi masazami, pitjem, solinimi in električnimi kopolji.
Oskrba od strani ravnanstva združena s kopolji. Restavracija, kavarna, slaščičarna v lastnem obratu. Glediška godba. Izborna oskrba. Stanovanje in kopalje v isti hiši. Prospekte pošilja kopališko ravnanstvo. Radloaktivni, alkalizirani-muriatki, jod vsebujoči termalni vreli.
Zdravljenje z vodo. Za vsako avstr. krono vino je rezerviranih 50 prestorov.

Prav dober
sadni mošt
600 hekto je naprodaj. — 120 hekto belege vina šilherja tudi v manjših množinah.
M. WILCHER, Gradec, Annenstrasse 61.

Kupujem:
les za jame od 12 cm naprej
mehak okrogel les, [na nt, smrekovo lubje] lanskoin
čreslo letošnje,
kostanjev les od 10 cm
hrastov les naprej,
Prosim ponudbe s skrajnimi cenami, množino in navedbo roka za oddajo.
VINKO VABIC,
Žalec 9, Južno štajersko.
Kulturno poslovanje. Takojšnje plačilo proti duplikatom.

Dobra
prodajalka
se sprejme v prodajalno z mešanim blagom in podzalogo tobaka pri J. MODICU v NOVI VASI pri RAKEKU. — Prednost imajo tiste, ki so podzalogi tobaka že navajene ter znajo šivati in likati.

Vse vojaške predmete!
Za preprodajalce
priporočam po znano nizkih cenah svojo zalogo
zvezd vseh vrst
port
portpejsev
med. obvez
redov
sabelj
hajonetov
mečev
kupel
pasov
čepic
rokavice
ovojskih gamaš
usnjenih gamaš
vojaškega sukna
egal. sukna
gumbov vseh vrst
in pritlikin
izgotovlj. uniform
dežnih plaščev
kožuhastih vrob
kožuhov vseh vrst
čepic
znakov
rož za čep'ce
ovratnikov
vseh toaletnih in
galanterijskih
predmetov
glavnikov
krtač
mila
zobne paste
brilantne
puhra
instrumentov za
nohte
parfumov
ogledal
brivskih aparatov
poštnih
necessairejev
ročnih kovčkov
velikih in malih
Splošni zavod za uniformiranje
RUDOLF BODENMULLER
Ljubljana, Stari trg 8.